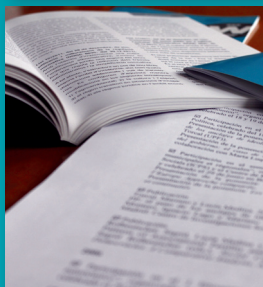

25 anys de Recerca, Docència i Publicacions

**Institut
de Ciències
Polítiques
i Socials**

(1988-2013)

1988-2013

**25 anys de Recerca,
Docència i Publicacions**

L'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) és un consorci creat l'any 1988 per la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, institució aquesta última a la qual hi és adscrit a efectes acadèmics.

Aquesta publicació, commemorativa del vint-i-cinquè aniversari de la creació de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, no pot ésser reproduïda sense el permís dels seus autors.

Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS)
Mallorca, 244, pral. 08008 Barcelona
<http://www.icps.cat>
© ICPS i els autors respectius

Edició
Rafael Pascuet

Preimpressió
Art&Graf

Impressió
Gráficas Campás S.A.

ISBN 13: 978-84-695-8837-6
DL: B24376-2013

EDICIÓ NO VENAL

Sumari

Presentació. JOAN MARCET	7
25 anys fent recerca des de Catalunya. ISIDRE MOLAS	10
TESTIMONIS	15
<i>Representació institucional inicial i actual</i>	17
Els orígens de l'ICPS. RAMON PASCUAL	17
L'ICPS, una història d'èxit que ha fet escola. MANUEL ROYES	18
L'ICPS, una institució de referència en la Ciència Política. FERRAN SANCHO	20
Recorreguts 25 anys de manera contrastada, correspon ara emprendre amb més determinació els reptes dels propers 25. SALVADOR ESTEVE	22
<i>Professors universitats catalanes</i>	24
EL ICPS, culminación de un proceso intelectual de investigación y docencia de las ciencias sociales. MONTSERRAT BARAS	24
Dels orígens de l'ICPS fins al present. JOAN BOTELLA	28
Sempre ens quedarà París. JORDI CAPO	31
Quant de temps des de juliol de 1988... GABRIEL COLOMÉ	33
L'ICPS, garant d'una visió calidoscòpica de les ciències socials. JOSEP JOAN MORESO	35
L'ICPS, espai sense fronteres i cruïlla metodològica. JESÚS M. RODÉS	36
ICPS 25 anys: passat reeixit i futur necessari. JOSEP M. VALLÈS	39

<i>Professors universitats espanyoles</i>	42
El ICPS, centro de investigación de referencia de las ciencias sociales. RAMÓN MÁIZ	42
<i>Institut de Ciències Polítiques i Socials</i> : una ventana a la Ciencia Política contemporánea. JUAN MONTABES	44
El ICPS, el valor añadido de la continuidad. JOSÉ RAMÓN MONTERO	48
<i>Professors universitats estrangeres</i>	50
Une ressource précieuse qui ne peut être que durable et pérenne. PAUL ALLIÈS	50
Non conosco un altro istituto che, come l'ICPS, abbia un'attività editoriale così intensa e di così alto livello. MARIO CACIAGLI	52
The ICPS support was crucial for the take-off of several successful international comparative networks of researchers. LIEVEN DE WINTER	53
La coopération entre l'ICPS et Sciences Po n'a jamais cessée. ELISABETH DUPOIRIER	55
The ICPS is well known and strongly appreciated by scholars in the United States and Europe. ROBERT M. FISHMAN	56
Longue vie à l'ICPS! La Catalogne, l'Espagne et l'Europe ont besoin de ces lieux où s'invente l'intelligence collective d'une société. PASCAL PERRINEAU	57
ANNEX. <i>El capital humà de l'ICPS</i>	59
Consell de Govern	61
Comissió Acadèmica	63
Recerca	64
Docència	74
Publicacions	83
Equip	91
Institucions col·laboradores	92

Presentació

*f*a vint-i-cinc anys es creava l'Institut de Ciències Polítiques i Socials. Només la continuïtat en el temps d'un Institut centrat d'entrada en la recerca en l'àmbit de les ciències socials constitueix per a Catalunya un triomf i un encert. Un triomf perquè, com posa de relleu qui en fou el seu impulsor i primer director, el professor Isidre Molas, a Catalunya han predominat massa sovint institucions i plataformes instrumentals mancades de continuïtat, també en el terreny acadèmic universitari com és el nostre cas. Un encert perquè ha estat al llarg d'aquests vint-i-cinc anys una plataforma potent d'encontre, un referent dins i fora del país i un instrument al servei del progrés de les ciències socials catalanes.

En les properes pàgines trobareu, primer, un conjunt d'aportacions de diversos professionals i acadèmics de Catalunya, d'Espanya i d'altres països que posa de relleu l'abast i el ressò que l'ICPS ha tingut i té, tant en l'àmbit institucional que li dona suport –la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona– com en els principals àmbits acadèmics en els quals es mou l'Institut. Aquestes aportacions testimonials reflecteixen allò de nou, d'original o de més consistent que l'ICPS ha aportat

a l'expansió i creixement de la Ciència Política i de les ciències socials, des de la col·laboració més continuada o la més esporàdica en cada cas. És una mostra no exhaustiva però, segurament, prou representativa de com ens veu el món institucional i sobretot el món acadèmic.

Els tres peus que han donat sentit a l'Institut des del començament – la recerca, la docència i les publicacions– s'han combinat al llarg de tots aquests anys per donar la consistència precisa i el pes adient a dins i a fora de Catalunya. Si recerca i publicacions han estat l'eix per acollir investigadors de casa i d'arreu, la docència ha estat un dels elements de servei a la societat que tot centre de recerca ha de saber trobar. La recerca, primer i principal motor de l'ICPS, no tindria sentit si no haguéssim estat capaços de fer-ne l'adequada transferència social, tant a través dels diversos àmbits de docència –seminaris, jornades de treball, postgraus i màsters–, com a través de les diverses publicacions que hem anat adaptant als temps i a les noves tècniques de difusió.

L'ICPS és deutor de moltes persones, d'homes i dones que han deixat la seva empremta en la institució al llarg d'aquests vint-i-cinc anys, bé com a membres dels seus òrgans rectors, bé com a membres del seu reduït equip humà –però que fa possible cada dia tirar endavant les diverses tasques–, bé com a col·laboradors en els diversos àmbits de recerca o docència, bé com autors d'alguna publicació de les diverses col·leccions que ha anat impulsant l'Institut. Per això, com a mostra del nostre reconeixement i estima, hem volgut afegir un detallat annex on s'han de poder trobar totes les persones que en alguna mesura han passat i han col·laborat amb el nostre centre. Esperem no haver-nos oblidat de ningú, però una recopilació de

vint-i-cinc anys, quan en l'inici no es podia comptar amb els instruments tècnics d'avui, sempre genera algun dubte. Si és el cas demanem disculpes des d'aquestes paraules introductòries.

Aquests primers vint-i-cinc anys de l'ICPS han estat ben profitosos per a les ciències polítiques i socials de Catalunya, i no poden ni han de ser un punt i a part, sinó que han de permetre una nova embranzida que, tot posant al dia tot allò que calgui, ens porti a molts més anys de recerca i transferència social en un àmbit que massa vegades la realitat quotidiana sembla relegar a un pla inferior i poc apreciat. Perquè sense la reflexió, sense l'aplicació dels mètodes científics a la realitat política i social, sense la voluntat de fer arribar a la societat tot allò que analitzem i estudiem, no hi ha avenç social ni progrés polític. Per aquesta raó cal, no només agrair la voluntat, l'impuls i el suport de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, sinó exigir-nos com a investigadors i docents un esforç continuat per connectar amb una societat que molt sovint mira i llegeix els fenòmens polítics a la vegada amb major interès, però també amb creixent desconfiança. Les aportacions de centres de reflexió i recerca com l'ICPS, i de les persones que hi col·laboren, han de contribuir al millor i més complet coneixement de la complexitat social i política, per tal d'aconseguir una societat més culta i per tant més lliure.

JOAN MARCET
Director de l'ICPS

25 anys fent recerca des de Catalunya

ISIDRE MOLAS

Director de l'ICPS (1988-2000)

Catedràtic de Dret Constitucional

L'Institut de Ciències Polítiques i Socials, constituït ara fa vint-i-cinc anys, com un consorci entre la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, fou adscrit després pel Govern de la Generalitat a la Universitat Autònoma de Barcelona. Vaig ésser-ne el primer director i amb Gabriel Colomé com a secretari. En la meva opinió més desapassionada, l'ICPS em sembla que ha estat un factor que ha contribuït en una certa mesura al procés de consolidació de la Ciència Política a Catalunya: l'ICPS va ser un element més de normalització (de modernització). En un país on han predominat massa les discontinuïtats i les plataformes destinades a productes d'ús instrumental, o evanescent, l'Institut ha estat un motor institucional eficaç per tal de potenciar i de projectar a dins i a fora els seus estudis de ciències polítiques i socials. Des de bon començament vam ser conscients que això exigia situar-lo més enllà d'una escola acadèmica o ideològica, d'unes concepcions o d'uns plantejaments parcials.

La seva fundació es produí més o menys al mateix temps que s'havia creat la Facultat de Ciències Polítiques i Socials en la Universitat Autònoma de Barcelona, sota la direcció del degà Vallès, l'única que aleshores hi havia a Catalunya. Des de l'inici dels anys setanta a la UAB existia

un Departament de Ciència Política, però fins a la creació d'una Facultat no s'inicià una llicenciatura de segon cicle. La separació de funcions entre Facultat i Institut estigué basada en els criteris de complementarietat i col·laboració, circumstància que va fer que l'ICPS, d'una forma natural, quedés definit com un institut de recerca i de formació de post-grau. Un esquema que no inventàrem i que tenia bons exemples en d'altres països europeus. L'esquema dibuixat amb una Facultat amb els ensenyaments de llicenciatura i un Institut de recerca amb una actitud oberta per tal de fer possible la participació activa en el Consell de Govern o les activitats de formació de professors i estudiants de les diverses universitats.

L'ICPS no fou una creació sorgida del no-res, moguda només pel voluntarisme. D'una banda, la Diputació de Barcelona tenia un Institut de Ciències Socials, que havia estat constituït a començament de la dècada dels anys seixanta, i que en aquells moments, el 1988, dirigia el professor Joan Botella; d'altra banda, des del finals dels anys seixanta i començament dels anys setanta s'havia anat realitzant estudis i recerques, fets amb tècniques d'anàlisi i hipòtesis pròpies de les ciències polítiques i socials, en part centrats en temes històrics, sobre eleccions (que donarien lloc a l'innovador "Equip de Sociologia Electoral", impulsat per Josep Maria Vallès i Maria Rosa Virós sota el paraigües de la Fundació Jaume Bofill) i sobre els diversos partits polítics de Catalunya (tant d'abans de la guerra civil com, posteriorment, del període democràtic). Existia un estol creixent de professionals competents que necessitaven un espai comú d'interrelació i de publicacions, i de futurs professionals que exigien atenció a una formació en post-graus i de màsters.

Lògicament l'ICPS havia de centrar-se en aquells camps que podien constituir les nostres aportacions més sòlides: els estudis sobre partits, eleccions i elits havien de ser la nostra carta de presentació, als quals s'afegiren dos nous camps: d'una banda, la realització de sondatges amb l'objectiu de construir, com tenien els altres països, una sèrie continuada de dades sobre opinió amb preguntes reiterades sobre qüestions comparables amb d'altres països, destinada a facilitar els estudis sobre la societat catalana (la sèrie històrica va ser posada a disposició de tots els investigadors i els dos eixos actitudinals estigueren sotmesos a debats, a un ampli debat tècnic i científic); de l'altra, la introducció de nivells de la política local com a temes d'anàlisi de les ciències polítiques i socials, tal com feien també alguns dels altres països. Es tractava de normalitzar-los, com en dèiem, de formar part com a catalans de l'àrea europea de Ciència Política.

Les sessions de treball al voltant d'especialistes de primera fila permeten de donar aire i d'obrir-se a temes i tècniques diferents; les publicacions de monografies en la llarga sèrie de *Working Papers* i la dels llibres de la Col·lecció Barcelona o, més tard, de la Col·lecció Grana consolidaren el projecte d'un institut de recerca. Volíem esdevenir un centre de referència europea, que no és obra d'un dia. L'exigència de rigor s'imposa en el temps, però la continuïtat i la qualitat en les activitats, en les recerques i les publicacions, ens obriren a la comunitat científica europea en projectes de recerca i de formació. Potser per aquesta raó ens calia disposar d'aquells elements que permetessin la comparació de Catalunya amb d'altres països i tractar sobre temes més o menys homogenis. No va ser senzill esdevenir un institut europeu de referència; però per

El doctor Isidre Molas dirigint una sessió de treball durant els primers temps de l'Institut, a les dependències de l'ICPS a la Universitat Autònoma de Barcelona (Arxiu gràfic ICPS)

tal de mantenir-se calia qualitat i continuïtat; si un d'aquests dos factors fallava, podia tornar a sorgir el fantasma de la discontinuïtat estèril.

Deixo per al final un dels objectius: assegurar la presència de la llengua catalana com a llengua científica, al mateix temps que ser conscients que la llengua de comunicació científica era l'anglès i al mateix temps que el català és la nostra llengua científica: és a dir l'ús del català com a llengua de ciència, i l'ús del castellà, del francès i de l'italià també

Accés a la primera seu de l'ICPS al carrer Montalegre de Barcelona (Arxiu gràfic ICPS)

com llengües normals de treball. Avui això pot semblar obvi, però aleshores encara no ho era tant. La col·lecció *Working Papers* evidencia aquesta presència de les diverses llengües d'ús dels recercadors.

Per a mi ha estat una gran satisfacció haver dirigit l'ICPS en la seva primera etapa, i un honor també he dir-ho, però no puc acabar aquestes ratlles sense subratllar i agrair la col·laboració entusiasta i despresa de tots els qui van col·laborar-hi, des del lloc en què ho feren; és cert que expresso una satisfacció personal, però em sembla que pot ser també una satisfacció col·lectiva, perquè si fem un balanç de l'ICPS durant els seus

primers vint-i-cinc anys podrem comprovar la contribució positiva que ha tingut i segueix tenint sota la direcció de Joan Marcet en l'avenç i irradiació de la nostra Ciència Política.

TESTIMONIS

REPRESENTACIÓ INSTITUCIONAL INICIAL I ACTUAL

Els orígens de l'ICPS

RAMON PASCUAL

Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona (1988)

Cap a meitat dels anys 1980 es va trencar l'exclusivitat de que els estudis de ciències polítiques i sociologia només es podien fer a la *Universidad Complutense de Madrid* i es va crear la Facultat de la Ciències Polítiques i de Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Semblava adient que, si bé la creació de la facultat afectava tant la formació com la recerca, es pensés en crear algun institut universitari dedicat més específicament a la formació de post-grau i a la recerca. Aquesta va ser l'orientació que, sota l'impuls del professor Isidre Molas, va portar la UAB a la creació d'un institut especialitzat en la recerca de les ciències polítiques i socials. Perquè el projecte pogués reeixir era convenient trobar alguna entitat amb qui la universitat pogués col·laborar, i això va ser possible gràcies a la Diputació de Barcelona.

D'aquesta manera es va crear, també amb la participació d'experts de la Universitat de Barcelona, l'Institut de Ciències Polítiques i Socials que ara celebra el seu primer quart de segle.

L'ICPS, una història d'èxit que ha fet escola

MANUEL ROYES

President de la Diputació de Barcelona (1988)

La creació de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, ara fa vint-i-cinc anys, responia a un buit i a una necessitat de país. El buit era que no existia cap institució de perfil acadèmic que tingués com a objectiu l'estudi científic de la política catalana. La necessitat era òbvia: calia que hi hagués un centre de recerca, lligat a la Universitat, que intentés explicar els principals elements que conformen la política a casa nostra.

L'Institut va néixer d'aquesta idea, impulsada en origen pel doctor Isidre Molas, reunint els esforços de la Diputació de Barcelona i de la Universitat Autònoma, per servir el país en quelcom que en aquells moments crèiem que mancava. És així com l'ICPS ha estat un centre de producció i, sobretot, d'encontre, de servei, a tota la comunitat acadèmica, no només catalana, fins al punt de convertir-se, crec, en el centre de referència per a qualsevol que en vulgui estudiar científicament la política.

La història d'aquests vint-i-cinc anys és una història d'èxit, en el sentit que s'han complert les expectatives que ens fèiem en el moment de crear l'ICPS: ha estat i és una font de producció d'informació rellevant, amb els sondeigs anuals. Ha estat també un centre d'intercanvi, si hom

observa el nombre ingent de trobades, jornades i congressos que ha organitzat; i ha estat també una escola per als politòlegs i les politòlogues del país; ha fet escola, no només amb els cursos i diplomatures, sinó també perquè ha servit d'aprenentatge a una munió d'investigadors.

Actualment, l'Institut manté els seus objectius primigenis, amb força renovada. Segueix sent un centre essencial per a la comunitat politològica del país, ha mantingut una oferta creixent de cursos de formació, i atresora la major sèrie històrica de dades demoscòpiques del país. Aquesta és una font única a l'abast de tota la comunitat científica, no només nacional. Aquesta informació, que reuneix els darrers vint-i-cinc anys d'història política de Catalunya, és encara més important en una conjuntura com l'actual, de canvi de model electoral i polític, i és excepcionalment fructífera per analitzar en perspectiva comparada el moment actual del país.

LICPS, una institució de referència en la Ciència Política

FERRAN SANCHO

Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona (2013)

La recerca en l'àmbit de les ciències socials és l'element indispensable de la configuració d'un campus universitari d'excel·lència internacional com el que hem aconseguit a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Si l'accent i l'especialització els hem pogut posar en els darrers temps en àmbits capdavaners, com pot ser la recerca biomèdica, ha estat possible per l'existència d'una base i un impuls de recerca i de docència en tots els aspectes propis d'una universitat que, com és el cas de la UAB, és considerada la primera universitat espanyola en diferents rànquings internacionals.

En aquest marc, el treball desenvolupat per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials al llarg dels seus vint-i-cinc anys d'existència és un puntal per a la UAB i un punt de referència en l'àmbit de la recerca i la docència de les nostres ciències socials.

El meu coneixement personal de l'ICPS, malgrat provenir d'un sector acadèmic ben proper, és més recent, però em consta que el treball desenvolupat durant aquests primers 25 anys de vida, el prestigi adquirit en

els diversos àmbits universitaris catalans, espanyols i europeus, el fan una institució de referència en la Ciència Política i en gran part de les ciències socials.

Espero que aquests fructífers primers 25 anys d'història tinguin una llarga i també profitosa continuïtat durant molts anys més. La Universitat Autònoma de Barcelona i la societat catalana ho necessiten i ho agrairan.

Recorreguts 25 anys de manera contrastada, correspon ara emprendre amb més determinació els reptes dels propers 25

SALVADOR ESTEVE I FIGUERAS

President de la Diputació de Barcelona (2013)

Celebrar els vint-i-cinc anys de treball d'una institució científica com és l'Institut de Ciències Polítiques i Socials esdevé motiu de felicitació. Per a la Diputació de Barcelona, fer-ho des del convenciment d'haver estat punt essencial per al desenvolupament de la seva tasca d'anàlisi, reflexió i formació és raó afegida de satisfacció. Satisfacció que compartim amb els molts professionals de les ciències socials que, al llarg d'aquests anys, han situat l'ICPS en la posició de reconeixement en la qual es troba.

Per a la Diputació, la contribució al coneixement i a la formació dels professionals d'aquests camps no era un tema nou sinó que trobava en l'Institut de Ciències Socials l'immediat antecedent que demostrava la preocupació de la Corporació per atendre les realitats socials del seu àmbit d'actuació. En una línia de treball que perdura, estaven oberts al món com ho deixa palès la relació amb la prestigiosa Fundació Nacional de Ciències Polítiques francesa que es concretà, ja l'any 1969, en una primera publicació conjunta dirigida pel professor François Goguel.

El camí recorregut per l'ICPS està ple d'activitats d'anàlisi, de publicacions sectorials i especialitzades i de formació de professionals que han anat

nodrint els quadres de les administracions públiques o han reforçat la seva activitat privada amb el valor afegit d'una especial sensibilitat cap a allò local.

El balanç final d'aquesta etapa el podem qualificar com d'excel·lent. Però no podem quedar-nos en el cofoisme de la feina ben feta. Ans al contrari, el camí fet, el conjunt de productes generats així com la seva qualitat ens han d'esperonar per afrontar el futur amb especial energia.

La situació que està vivint actualment el nostre país ens porta, necessàriament, a repensar les fórmules de col·laboració de la Diputació amb les entitats acadèmiques, cíviques i socials. Entre tots –administracions i entitats– hem de bastir una malla ben potent per tal de situar-nos com a conjunt en la millor posició possible per escometre els canvis que s'albiren. Correspondrà, no tinc cap dubte, a l'ICPS un paper ple de responsabilitat que requerirà accions d'adaptació a la nova realitat. Com en molts altres nivells és oportunitat per esdevenir punt central, espai de trobada de tots els professionals de les ciències polítiques i socials i del conjunt d'universitats catalanes amb aquests estudis.

El nou període d'actuació ha de tenir una preocupació principal: afegir valor a la mirada que fem a la nostra societat i, per tant, haurà d'estar especialment amatent a les noves preocupacions socials, econòmiques i polítiques que s'han situat al capdavant de l'agenda ciutadana.

En definitiva, havent recorregut vint-i-cinc anys de manera contrastada ens correspon ara emprendre amb més determinació els reptes dels propers vint-i-cinc. Tinc la seguretat que l'experiència i la il·lusió amb les que treballa l'ICPS són la millor garantia per fer-ho amb èxit.

PROFESSORS UNIVERSITATS CATALANES

El ICPS, culminación de un proceso intelectual de investigación y docencia de las ciencias sociales

MONTSERRAT BARAS

Universitat Autònoma de Barcelona

el ICPS fue para mi la culminación del proyecto intelectual que inició el doctor Isidre Molas en los años setenta. Cuando se crea la Universidad Autónoma de Barcelona el profesor Molas dio la oportunidad a las personas que estábamos cerca, y con su dirección intelectual, a incorporarse a la nueva universidad; a partir de ese momento se formó, ya de una manera institucional y visible, un equipo de profesores que fueron desarrollando una tarea de investigación y de docencia, en un entorno entusiasta de creación de algo nuevo, como era la propia UAB y su Facultad de Derecho. En ese momento coincidieron allí unos profesores potentes y de alta iniciativa como eran Alejandro Nieto, Víctor Reina, Juan Ramón Capella, Joaquín Cerdá y Rafael Jiménez de Parga. En ese entorno el doctor Molas dirige un grupo heterogéneo de profesores, con clara conciencia de grupo intelectual y que formará lazos personales que se han mantenido con mayor o menor fuerza a lo largo de todos estos años.

En este grupo inicial estaban: Josep M. Vallès, Francesc de Carreras, Manolo Gerpe, Ismael Elías Pitarch, Jesús M. Rodés y Josep M. Sanahuja, y como más junior yo misma; poco después se incorporarán Joan Botella y Joan Marcet, y como resultado ya de nuestra tarea docente se incorpora el primer licenciado de la Facultad de Periodismo: Gabriel Colomé. Actuamos como departamento universitario aún sin obtener el reconocimiento formal. Se hicieron tesis doctorales sobre elecciones, sobre partidos políticos y sobre instituciones del Estado como el *Parlament de Catalunya* y sobre la obra de gobierno de la Generalitat republicana. Se hacían sesiones semanales de debate sobre temas de interés científico conectados a las investigaciones en curso, también de teoría política, de nuevas publicaciones internacionales; hicimos sesiones sobre sistemas políticos de otras zonas geográficas. Así el profesor Rodés nos hizo sesiones sobre Maquiavelo, o el profesor Sanahuja sobre la política en África negra; también se invitaba a profesores amigos de especialidades cercanas, se intentaba conectar con profesores europeos cuyas obras nos habían interesado especialmente. De esta manera nos intentábamos incorporar a la Ciencia Política normalizada en los países de nuestro entorno. Bajo la dirección de Molas se inició el acercamiento a la investigación empírica y teórica que se desarrollaba en países cercanos, especialmente Francia e Italia.

Fue una etapa apasionante, y completamente voluntarista, había un proyecto intelectual ambicioso: se quería hacer ciencia al margen de las condiciones materiales. Se tenía lo que no se había tenido antes: un grupo, con un director potente y respetado, conciencia de grupo y una institución que bien que mal nos cobijaba.

Al mismo tiempo y sin desconectarse de la investigación se buscaba la docencia, no solo en la Facultad de Derecho sino también en la de Económicas, y poco después en la Facultad de Periodismo.

Pero no solo se hacía docencia e investigación, también se hacía política; unos desde la salida de la clandestinidad, otros incorporándose por primera vez; se participaba en la formación de partidos políticos con carácter plural. Se participó en la redacción de la Constitución española, en el Estatuto de Autonomía de Cataluña; en la formación de las nuevas instituciones. Muchos miembros del grupo combinaron la política activa y la universidad. Podría decir que la teoría y la práctica se sumaban en la vida cotidiana.

El ICPS fue la culminación de este proceso, no solo se tenía una Facultad en la que impartir docencia, sino también una sede de investigación. Molas vertebró desde allí la posibilidad de crear un espacio de investigación compartido con los otros grupos que se habían desarrollado en la Universidad de Barcelona y posteriormente en la Universidad Pompeu Fabra. Se inician los *Working Papers* en los que publican profesores de toda Europa, se desarrollan cursos específicos para la formación de estudiantes especialmente interesados, se otorgan becas de investigación, y se acude a la convocatoria de proyectos de investigación competitivos. Resultado de un proyecto competitivo fue el *Diccionari dels Partits Polítics de Catalunya. Segle XX*, obra realizada por parte del grupo inicial al que se suma la nueva generación de investigadores.

Las tareas del grupo inicial se siguen realizando, se suman personas,

se estructuran grupos con mayor o menor fortuna. Yo tuve el privilegio de mantener el grupo de estudio sobre partidos políticos que había iniciado y dirigido Molas. En él se han hecho y se dirigen tesis doctorales, se obtienen proyectos de investigación competitivos, y somos miembros de grupos de investigación europeos, se participa activamente en congresos internacionales, se publica en revistas científicas internacionales; aquello que queríamos hacer se está haciendo. Podemos decir que el legado de Isidre Molas ha dado sus frutos.

Desde mi perspectiva hemos sido afortunados. En un entorno con poco presupuesto y mucho entusiasmo pudimos poner bases para el desarrollo de la Ciencia Política y el Derecho Constitucional de una manera paralela a lo que se estaba haciendo en el resto de universidades europeas. El ICPS daba un lugar reconocido para llevar a cabo el salto a Europa.

Dels orígens de l'ICPS fins al present

JOAN BOTELLA

Universitat Autònoma de Barcelona

Ex-director de l'ICS

el naixement de l'ICPS no es pot entendre sense vincular-lo a la posta en marxa d'una Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia a Catalunya (que es va crear el 1985). Aquest projecte requeria, en les difícils condicions pressupostàries de l'època, un reforç extern que donés suport i continuïtat a l'activitat investigadora. Reforç que no podia sortir ni de la pròpia universitat ni del sector privat. Però va aparèixer una referència inesperada: l'existència, en el si de la Diputació de Barcelona, d'un Institut de Ciències Socials que havia dut una vida discreta durant anys i que en la primera meitat dels anys 80 havia pràcticament deixat d'existir.

Unes negociacions, no senzilles, entre la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma van conduir a fer de l'ICS un institut adscrit a la UAB, que en nomenava el director, però que seguia dins l'organigrama de la institució provincial. El nou ICS es posava en marxa el 1986. Aquesta difícil situació no podia ser sinó transitòria; va fer falta superar les suspicàcies polítiques de la Diputació i les limitacions de recursos humans de la UAB per a donar lloc el 1988 al naixement d'un renovat Institut de Ciències Polítiques i Socials, que reemplaçaria, a la vegada que el succeïria (primera seu de l'ICPS, xarxa de contactes, etc.)

En els 25 anys següents s'ha mantingut aquesta combinació de factors: un generós suport financer per part de la institució provincial (acompanyat d'una discreta tutela) i l'esforç voluntarista del cos acadèmic dels especialistes de la Universitat Autònoma de Barcelona. Un tercer element completaria aquest disseny: la voluntat de l'Institut d'esdevenir un punt de referència per als especialistes de totes les universitats catalanes, i no només de l'Autònoma: la presència d'investigadors de la Universitat de Barcelona (i, posteriorment, també de la Universitat Pompeu Fabra) en el Patronat i la participació activa de docents i de grups de recerca interuniversitaris han contribuït a fer de l'ICPS una referència pròpiament de sistema, no limitada a la vinculació amb la Universitat Autònoma de Barcelona.

Un element ha definit l'orientació investigadora de l'Institut: la decisió de treballar i d'investigar sobre les seves pròpies línies de recerca, sense dependre o vincular-se a les àrees prioritàries definides pels instruments generals de la política d'I+D. Això li ha limitat acollir-se als ajuts a projectes del Pla Nacional (tot i que hi ha hagut una llarga línia de projectes subvencionats, dedicats a l'anàlisi de la política a l'Amèrica Central), però li ha permès mantenir al llarg del temps uns centres d'interès específics, que li donen una clara identitat, i que n'han fet un punt de referència per a investigadors de la resta d'Espanya i per a col·legues d'altres països, quan han volgut buscar referents espanyols per a col·laborar en projectes internacionals.

Com mostra el seu repertori de publicacions, l'ICPS és el centre d'investigació i de publicació més potent de l'Estat espanyol; potser superat només pel *Centro de Estudios Políticos y Constitucionales*.

L'altre front de treball de l'Institut, la formació de post-grau, ha pres un to intel·ligentment diferenciat: en lloc d'encaminar-se a reproduir l'acadèmia, mitjançant ofertes de caràcter metodològic o de seguiment de les tendències imperants en la disciplina, s'ha construït un perfil sòlid, orientat a la formació i especialització en govern local i, sobretot, en diversos aspectes del món de la comunicació política i institucional. La cooperació amb altres departaments espanyols, i la recent obertura del seu front internacional, en són una prova fefaent.

En síntesi, al llarg d'aquests anys l'ICPS ha complert el projecte inicial de construir un pol de creació i difusió de coneixement, a la vegada que un catalitzador de col·laboracions entre investigadors de molts diversos orígens i especialitats. Amb això, ha vingut a ocupar un lloc destacat en el conjunt de les ciències socials a Catalunya, fent una aportació de conjunt clarament identificable i amb conseqüències tangibles.

Sempre ens quedarà París

JORDI CAPO

Universitat de Barcelona

*d*es del Museu del Louvre seguiu sempre en línia recta i, passant pel Jardí de les Tuileries i els Champs-Élysées, arribareu a l'Arc de la Défense.

El fet de citar París no és casual. Jo crec que la referència cultural de l'ICPS ha estat sempre francesa, més atenta a la unitat de les ciències socials que a altres visions empiristes o formalistes d'arrels anglosaxones que, dissortadament, dominen en certs ambients acadèmics. No és moment ara de fer-ne un debat metodològic; però sí d'assenyalar el mèrit d'una política generosa segons la qual per l'ICPS han passat professors de totes les universitats catalanes (i espanyoles i d'arreu del món), de Dret, de Sociologia, d'Història, de Ciència Política... Especialistes en urbanisme o en seguretat, feministes i psefòlegs... Gràcies, Isidre.

Ara, però, no voldria assenyalar aquest aspecte substantiu sinó aquesta idea de línia recta, de continuïtat d'un Estat des de l'absolutisme al segle XXI. Al nostre país, institucions i projectes es desenvolupen de manera canviant, discontinua. Trencaments, interrupcions i desaparicions marquen la nostra història. Les bones idees no sempre duren.

L'ICPS ha complert 25 anys. No és fàcil. Felicitem-los. Però en aquest moment que s'està produint una nova ruptura, la de l'Estat com a organització de la solidaritat, i el criteri que s'imposa és el d'una rendibilitat econòmica de curta volada, exigim també als que controlen els seus recursos que mirin lluny. Que els països es construeixen cada dia i no, cada dia, de nou.

Quant de temps des de juliol del 1988...

GABRIEL COLOMÉ

Universitat Autònoma de Barcelona

L'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) és una part molt important de la meua vida acadèmica i universitària. Acabada la lectura de la meua tesi doctoral, el doctor Isidre Molas –corria el mes de juliol de l'any 1988– em va proposar si volia acompanyar-lo en una aventura a punt de començar, la transformació de l'antic Institut de Ciències Socials en un nou projecte acadèmic entre la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona que seria el futur Institut de Ciències Polítiques i Socials; ell com a director i jo com a secretari. La Universitat Autònoma de Barcelona posava els acadèmics, i la Diputació el pressupost i el local.

Van ser uns mesos intensos per posar sobre el paper totes les idees per construir el que havia de ser el futur Institut com a referent en les ciències socials, en general, i en les ciències polítiques, en particular. No entraria en competència ni amb la Fundació Bofill ni amb el CI-DOB. Més tard, tampoc ho faria en l'esfera de l'IGOP.

En primer lloc, l'Institut havia de ser l'espai de suport de la recent estrenada Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB.

En segon lloc, havia de ser l'espai de trobada dels universitaris en

estudis doctorals. Aglutinar i ser l'espai on es realitzés un únic doctorat interuniversitari.

En tercer lloc, convertir-se en un referent europeu en estudis sobre partits polítics i comportament electoral (seguint la tradició de l'Equip de Sociologia Electoral).

En quart lloc, realitzar un Baròmetre anual sobre l'estat de l'opinió pública catalana, Baròmetre inexistent fins aleshores.

En cinquè lloc, ser un espai important de publicacions per donar a conèixer els investigadors del país.

En sisè lloc, les beques pròpies de formació de personal investigador per alimentar els futurs departaments universitaris.

I molts altres temes que es van quedar escrits en papers i van ser guardats en carpetes per posar-los en marxa algun dia. A l'Isidre, d'idees no li han faltat mai.

L'ICPS va ser concebut com un espai de trobada acadèmica, plural, on l'intercanvi de coneixement és l'única ideologia que ha tingut com a bandera aquesta institució que ha fet un servei immillorable al país, gràcies a l'aposta decidida de la Diputació de Barcelona.

En el centenari de la Mancomunitat, Enric Prat de la Riba hagués estat orgullós d'aquest Institut.

L'ICPS, garant d'una visió calidoscòpica de les ciències socials

JOSEP JOAN MORESO

Catedràtic de Filosofia del Dret

Universitat Pompeu Fabra

he tingut la fortuna de col·laborar amb l'Institut de Ciències Polítiques i Socials des de pràcticament el seu inici, de la mà del seu primer director, el professor Isidre Molas, i, per tant, en tinc un coneixement de prop. Crec que un dels trets més destacats de l'ICPS ha estat la seva contribució al coneixement i la comprensió dels mecanismes socials. A través de multitud de seminaris, cursos i publicacions ha adoptat una visió oberta i incloent, tenint en compte des dels enfocaments més conceptuals de la filosofia política als més empírics, de la politologia o la sociologia. D'aquesta manera, ha aconseguit fugir d'un dels pitjors inconvenients, en la meua opinió, d'algunes metodologies contemporànies en ciències socials, que és el creure que un únic punt de vista pot abraçar la comprensió de tots els afers humans. El cas més exagerat d'aquesta tendència tan poderosa com distorsionadora és, segurament, l'aproximació econòmica al comportament humà. Haver combinat els diversos punts de vista, donant així una visió calidoscòpica, és una contribució cabdal que l'Institut ha instal·lat a Barcelona i a Catalunya per tal de romandre molts anys. Així li ho desitjo des d'aquí.

L'ICPS, espai sense fronteres i cruïlla metodològica

JESÚS M. RODÉS

Professor emèrit de Ciència Política (Universitat Autònoma de Barcelona)

Secretari de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials

en meditar ara sobre els primers vint-i-cinc anys de l'Institut i a la vista de l'ampli ventall d'activitats i les publicacions que ha generat no puc deixar de pensar –tot lamentant-ho– en el particular retard amb què s'ha produït la institucionalització de les ciències polítiques (en plural o en singular, pel que fa al cas tant se val) en el nostre país, car no fou fins el 1986 que es creà la primera facultat específica a la Universitat Autònoma de Barcelona, trencant així, per decisió de la Generalitat, amb el monopoli que exercia, per voluntat explícita de la dictadura franquista, la *Universidad Complutense de Madrid* (que tanmateix només es remun-tava al 1943).

No vull dir amb això que no puguem trobar alguns antecedents estructurals, i també individuals, de la disciplina que em sembla que val la pena de recordar, com l'existència secular de l'ensenyament del Dret Polític a la Facultat de Dret i l'efímera existència a la republicana Universitat Autònoma de Barcelona d'un “Seminari d'Estudis Polítics” (1934) amb un atractiu programa, animat pel professor Josep Xirau Palau (un catedràtic de Dret Processal!!!) que després s'exiliaria.

Amb l'arribada del doctor Jiménez de Parga a Barcelona (1957) començà a animar-se el Seminari de Dret Polític de la Facultat, en el que destacarien els professors Jordi Solé Tura, Isidre Molas i José Antonio González Casanova, que es convertiren en referents de l'activitat acadèmica. D'aquell seminari en sortiria una bona part de l'actual professorat sènior.

Després vindria, amb la fundació de la Universitat Autònoma, el primer Departament de Ciència Política, dirigit pel doctor Molas i, finalment, com ja he referenciat, la Facultat de Ciències Polítiques, amb el doctor Josep M. Vallès com a primer degà. És en aquest moment que sorgeix, de la mà del doctor Molas –que n'ha continuat essent l'inspirador– l'ICPS.

Tal com jo ho veig es tractava de crear una plataforma cultural d'ample abast que permetés, a part de la recerca i la docència, que li són pròpies, aprofundir en l'estudi de la política acompanyant-lo del diàleg més sòlid possible amb la resta de Ciències Humanes, reforçant la formació en primer lloc dels nous professors (de formacions diverses, principalment el dret o l'economia) que s'incorporaven a la naixent facultat i després fomentant la formació doctoral dels graduats d'aquesta, incorporant a aquesta tasca un catàleg de col·laboradors locals i forans que al llarg dels anys ha esdevingut impressionant.

En aquest sentit la tasca de l'Institut ha anat més enllà. Si se'm permet la llicència gosaria afirmar que l'Institut ha servit per enjardinar la creixent màquia politicològica local, afegint a la inevitable influència anglosaxona i, específicament, nord-americana, perspectives europees i mediterrànies, com posa de manifest l'incessant contacte amb col·legues i institucions

franceses, italianes o alemanyes, o reforçant àrees com el pensament o la història política, l'estasiologia, la comunicació política o els estudis territorials, per citar-ne només algunes.

Això permet equilibrar tendències i fa de l'Institut no només un espai sense fronteres sinó també una cruïlla metodològica. Per sort per a alguns de nosaltres, ni Eiximenis ni Macchiavelli es van embarcar en cap aventura transatlàntica. De manera que podem estudiar-los amb delit sense recórrer a les regressions múltiples.

L'activitat docent, per la seva banda, s'ha consolidat amb els màsters i post-graus inventats pel doctor Gabriel Colomé, que atreuen, per la seva qualitat, estudiants locals i estrangers, molt particularment llatinoamericans, i que ofereixen noves perspectives al nombre creixent de graduats.

Tota aquesta munió d'activitats no hauria estat possible sense el mecenatge persistent de la Diputació provincial de Barcelona que, històricament, ha jugat un paper considerable en la creació i consolidació d'una trama institucional de país, mes enllà dels seus atributs administratius, possiblement perquè les seves pedres encara estant impregnades d'aquella *implícita república dels catalans* que d'Ors li xiuxiuejava al seny ordenador.

Unes lletres finals també per subratllar el paper de la numèricament petita comunitat de treball, present i passada, de l'Institut que ha permès amb la qualitat de la seva feina i amb el seu entusiasme i, de vegades, amb la seva abnegació, el funcionament quotidià de la casa.

ICPS 25 anys: passat reeixit i futur necessari

JOSEP M. VALLÈS

Universitat Autònoma de Barcelona

L'ICPS és un bon exemple d'iniciativa científica reeixida: en el seu origen, en el seu plantejament i en els seus resultats. Neix del *rescat* d'un antic *Instituto de Estudios Sociales* de la predemocràtica Diputació de Barcelona. Aquest rescat va ser impulsat des de l'àrea de Ciència Política de la Universitat Autònoma de Barcelona. Consideràvem que l'adscripció d'aquest Institut a l'Autònoma serviria per satisfer de manera incompleta la vella aspiració a comptar amb una Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia. Era una aspiració frustrada des de feia anys pels entrebancs político-acadèmics interposats des del Ministeri d'Educació de l'Estat. Els rectors Serra i Pascual van donar suport a la nostra iniciativa. Van començar els tractes amb els presidents de la Diputació –Martí i Dalmau, successivament– per trobar l'encaix administratiu adequat. Finalment, el consorci titular d'un Institut renovat expressava justament la consciència compartida per la Diputació i la UAB de que calia a Catalunya un centre de recerca sobre política i societat.

Mentre prosseguia el procés per tancar aquest acord, es va produir la creació de la tan esperada Facultat. Era el primer centre universitari erigit pel Govern de la Generalitat que acabava de rebre les corresponents transferències. De manera gairebé simultània, doncs, les ciències

socials a Catalunya comptaven amb un instrument per la docència i un altre per la recerca, dos instruments que podien reforçar-se mútuament en el context de la UAB. Aquesta era la intenció dels qui vam participar des de l'inici en la gestació d'ambdós projectes.

D'aleshores ençà, l'Institut ha fet un llarg itinerari de suport a la recerca i al debat sobre els problemes de la política i la societat contemporànies. La tasca continuada de l'ICPS ha obert camins i ha consolidat precedents en camps i assumptes que en altres països ja comptaven amb suport institucional. A més, ha tingut en compte que la interpretació de la realitat política exigeix l'aportació simultània de disciplines que de vegades no troben espais de col·laboració com el que ha representat l'ICPS.

En aquesta experiència, s'ha produït una combinació eficient entre els recursos disponibles i els objectius marcats. És una orientació adoptada per la direcció inicial de l'Isidre Molas i que han continuat els seus successors. Tots ells han mantingut i perfeccionat les activitats de recerca, les jornades de treball, les sèries diverses de publicacions i els sondatges d'opinió. És aquesta continuïtat la que ha convertit el centre en una institució de referència no sols a Catalunya i a Espanya, sinó també en l'àmbit internacional.

L'aniversari que ara es commemora és una bona ocasió per felicitar-nos de la creació de l'ICPS i de l'obra realitzada, és a dir, per un passat reeixit. Alhora, però, ha de servir d'estímul a les institucions consorciades –Diputació i Autònoma– per continuar aquesta productiva

cooperació en un moment com l'actual. És un moment en el que es fa evident i urgent la necessitat de repensar les nostres formes d'entendre, d'organitzar i de viure la democràcia. Sense l'aportació d'anàlisis documentades i de l'intercanvi amb experiències similars d'altres països, els problemes detectats no rebran un bon diagnòstic ni un tractament encertat. La seva obra de 25 anys situa i acredita l'ICPS com una eina eficaç per respondre a aquesta necessitat apressant que la nostra societat experimenta. És el compromís que han d'assumir els seus patrocinadors, els seus responsables i els seus col·laboradors.

PROFESSORS UNIVERSITATS ESPANYOLES

El ICPS, centro de investigación de referencia de las ciencias sociales

RAMÓN MÁIZ

Universidad de Santiago de Compostela

*e*l *Institut de Ciències Polítiques i Socials* ha sido durante 25 años y sigue siendo en la actualidad un centro de investigación de referencia en el seno de las ciencias sociales de nuestro país. Debo destacar, en primer lugar, su condición de ámbito de encuentro interdisciplinar entre investigadores de Cataluña y del resto de España, caracterizado por una extraordinaria apertura, pluralismo y algo que suele faltar en muchos centros de investigación en ciencias sociales: atención a los problemas políticos *relevantes* de nuestra sociedad.

En segundo lugar, el ICPS posee una incuestionable trayectoria como uno de los centros punteros en investigación sobre comportamiento político y electoral en España, convocando múltiples seminarios, y auspiciando la publicación rigurosa y sistemática de los resultados de estos encuentros científicos, así como de intervenciones individuales y resultados de investigaciones sobre elecciones, partidos e identidades colectivas.

He de mencionar, a título de ejemplo, la fructífera colaboración del ICPS durante años en el Observatorio Político Autonómico, conjuntamente con las Universidades de Santiago de Compostela, Granada y el País Vasco, que ha dado lugar a una red de investigación cuyos resultados se han traducido en numerosas publicaciones, entre las que debe destacarse la publicación del boletín anual del OPA.

También en el ámbito de la docencia el ICPS ha servido de catalizador de muy significativas actividades, entre las que cabe destacar el máster de marketing político en colaboración con varias universidades.

Por último, no puedo dejar de mencionar, en una clave más personal, el papel por tantos motivos decisivo desempeñado por el ICPS en el estudio, debate y defensa intelectual de la causa del federalismo plurinacional en España. Y, como detrás de las instituciones hay siempre personas con nombre y apellidos, y en el ICPS y sus sucesivos directores siempre hemos encontrado colaboración y receptividad a nuestras ideas y proyectos, debo destacar muy especialmente la figura de Isidre Molas que, para quien esto escribe, ha constituido un permanente referente intelectual, político y académico durante los últimos 25 años.

Institut de Ciències Polítiques i Socials: una ventana a la Ciencia Política contemporánea

JUAN MONTABES

*Catedrático de Ciencia Política
Universidad de Granada*

Los veinticinco años que el *Institut de Ciències Polítiques i Socials* (ICPS) cumple ahora, son los cinco lustros de la construcción de la Ciencia Política en este país. Basta asomarse a los catálogos de publicaciones e investigaciones del *Institut* para conocer lo que se ha estado haciendo y sobre qué se ha estado pensando en la Ciencia Política contemporánea. Coincide la aparición del *Institut* con el nacimiento institucional de la Ciencia Política en España. Efectivamente, cuando a mediados de los ochenta el antiguo Derecho Político segrega el gremio de los politólogos entre el Derecho Constitucional y la Ciencia Política, aparece el ICPS bajo la dirección del doctor Isidre Molas, politólogo institucionalizado en el Derecho Constitucional. Su constante e infatigable labor en estos primeros años del ICPS y de la Ciencia Política han posibilitado, no sólo la consolidación del *Institut*, sino además, y sobre todo, una determinada forma de entender la Ciencia Política y su integración en las ciencias sociales contemporáneas.

Sin lugar a dudas la Ciencia Política sería distinta de lo que es hoy en día en este país, sin la decisiva aportación del ICPS a la misma. Su recorrido institucional, sus transmisiones, recepciones y ampliaciones de lo que se

hacía en este país, y de lo que se estaba haciendo, diciendo, investigando y publicando en otros lugares, ha constituido al *Institut* en referencia obligada de la Ciencia Política catalana y, por supuesto, española y europea.

Desde Andalucía, desde la Facultad de Ciencias Políticas y Sociología de la Universidad de Granada, vivimos ese proceso de institucionalización con una doble mirada, en lo que a instituciones catalanas se refiere. Por un lado, lo que en la nueva Facultad de Ciencias Políticas y Sociología de la *Universitat Autònoma de Barcelona*, el profesor Vallés, como primer decano, iniciaba en esa nada fácil andadura institucional y, por otro, lo que el profesor Molas, con el incansable empuje del profesor Colomé, proyectaba de la Ciencia Política de los años noventa desde el recién creado *Institut de Ciències Polítiques i Socials*.

Fruto de ese estrabismo, desde el Sur, desde Granada, se pensó en una distribución equitativa de las áreas de investigación de las tres Facultades entonces existentes en España: la Complutense de Madrid, la *Autònoma de Barcelona* y la Universidad de Granada. La primera, por tradición y vinculación, mantendría privilegiadamente sus relaciones iberoamericanas, entonces con el impulso del decano Juan Luís Paniagua; la segunda, por proximidad y también por influencia, buscaría la proyección europea, y la tercera, la que entonces representábamos el profesor Cazorla y yo mismo, por vinculación histórica y académica, además de por su proximidad, buscaría su referencia en el mundo árabe y, más concretamente, en el Magreb. En bastante medida esta distribución temática de las tres primeras facultades se plasmó a través de las asignaturas optativas e itinerarios de especialización en los primeros planes de estudio de estas tres universidades, consecuencia de la LRU.

Sin embargo, la aparición del ICPS, y su pronta consolidación como centro de referencia española y europea, desde Barcelona plasmó una conceptualización de la Ciencia Política, en sus investigaciones estudios empíricos, comparados, teóricos o institucionales, que traspasaba las fronteras inicialmente diseñadas desde esa concepción territorialista.

A finales de los noventa comenzaron los primeros contactos de lo que más tarde sería el Observatorio de Política Autonómica (OPA). Impulsado desde el ICPS, una vez más el incansable Gabriel Colomé y el respaldo de Isidre Molas, nos llevó a la Universidad de Santiago, la del País Vasco y la de Granada, a suscribir, a principios de este siglo, el acuerdo por el que se llevaría a cabo anualmente una encuesta en estas cuatro comunidades –las del 151– gestionada en cada una de ellas por esas instituciones de forma coordinada con las demás. Fruto de esta convención fue la aparición, entre 2001 y 2008, de los estudios correspondientes que supondría una de las colaboraciones interuniversitarias de mayor continuidad e incidencia. Resulta sorprendente hoy, cinco años después de la realización del último estudio coordinado, ver los resultados del mismo en estas cuatro comunidades (<http://www.opa151.com>).

La incorporación del profesor Joan Marcet a la dirección del *Institut* supuso, a partir de 2004, la etapa de formalización y diversificación institucional y académica del mismo con algunas de las instituciones que ya veníamos haciéndolo desde una década atrás y con la inclusión de otras nuevas organizaciones y proyectos. Es, efectivamente, en ese tiempo en el que se formaliza el segundo ámbito en el que hemos realizado la colaboración interuniversitaria más estrecha entre nuestra institución y el ICPS,

el *Máster en Marketing Político: estrategias y comunicación política*. Bajo la dirección del doctor Colomé se integraron en esta oferta, en un mismo título, la que desde la Universidad de Santiago de Compostela, dirigida por José Manuel Rivera Otero, y la que desde la Universidad de Granada, dirigida por mí mismo, se impartían en Galicia y Andalucía, respectivamente.

Sirvan estas referencias cruzadas de los últimos veinticinco años como muestra del entramado complejo que desde el *Institut de Ciències Polítiques i Socials* se ha venido construyendo en la inagotable tarea de conocer más y mejor la realidad que nos acoge; de su contribución a la racionalización del pensamiento social y político que emerge en nuestro entorno y, definitivamente, a contribuir, como ya apuntara Maquiavelo en el prólogo de los Discursos sobre la primera década de Tito Livio, a sacar utilidad de lo que en la lectura de lo que acontece y de la historia debe buscarse. Y a modo de como culmina el florentino la introducción de su obra, podríamos también desear que para el ICPS, en un futuro inmediato, “aunque la empresa sea difícil, sin embargo, ayudado por los que inducen a acometerla, espero llevarla a punto de que a cualquier otro quede breve camino para realizarla por completo”.

El ICPS, el valor añadido de la continuidad

JOSÉ RAMÓN MONTERO

*Catedrático de Ciencia Política
Universidad Autónoma de Madrid*

La llegada del ICPS a su primer cuarto de siglo merece el agradecimiento de los científicos sociales españoles. Como usuario frecuente de sus publicaciones y visitante asiduo de sus aulas, se me ocurren al menos tres razones. La primera es la de su propia supervivencia, un logro desgraciadamente insólito en el panorama científico español. Juan J. Linz suele subrayar que la característica más constante de la política española es la de su discontinuidad. Es un problema que ha afectado a grandes instituciones (como Constituciones, dinastías monárquicas, Repúblicas, dictaduras y democracias) y a otras mucho más modestas (por ejemplo, instituciones investigadoras y educativas similares al ICPS). Desde su fundación, el *Institut* ha ido creciendo paulatina y sabiamente, ajustando sus objetivos a las disposiciones presupuestarias del momento, pero también dotando a sus actividades de una ambición expansiva que en poco tiempo le ha permitido convertirse en un actor sumamente relevante en los campos de la Ciencia Política y la sociología. Una segunda razón radica en la visión de sus directores para recuperar la historia democrática tanto como examinar rigurosamente la política comparada, fomentar los análisis científicos tanto como participar en la actualidad política, recurrir al procedimiento habitual de los cursos y másteres tanto como desarrollar una excelente línea

editorial propia, centrarse en el ámbito catalán tanto como ofrecer estudios sistemáticos de la política española y más en general de la europea. En fin, la tercera razón consiste en la calidad de sus *productos*. Son de muchos tipos. A los ya citados de la enseñanza posgraduada y de sus numerosas publicaciones, deben añadirse el apoyo a grupos estables de investigación, la realización de una larga serie de encuestas propias y la oferta de numerosos contratos de investigación, sobre todo a los jóvenes investigadores.

De una institución que cumple ejemplarmente su papel suele decirse que si no existiera habría que inventarla. Pero en realidad se desconoce cómo superar las habituales dificultades para crearla y sobre todo cómo lograr el milagro de su permanencia. El ICPS lo ha conseguido, y parece haberse institucionalizado en el panorama de las ciencias sociales españolas con niveles crecientes de exigencia y de éxito. Por eso quiero reiterar que las personas que a lo largo de los últimos 25 años han hecho posible este logro merecen nuestro mejor reconocimiento.

PROFESSORS UNIVERSITATS ESTRANGERES

Une ressource précieuse qui ne peut être que durable et pérenne

PAUL ALLIÈS

Professeur à l'Université de Montpellier I

Fondateur du CEPEL et de la revue Pôle Sud

Doyen honoraire de la Faculté de Droit- Economie- Gestion de Montpellier

Les territoires et les villes devaient officiellement coopérer: La Catalogne et le Languedoc-Roussillon comme régions transfrontalières; Barcelone et Montpellier comme villes jumelées. En réalité ce partenariat institutionnel ne fut jamais très productif. Ce fut d'ailleurs très tôt un sujet d'étude abordé par deux centres de recherche de la même génération : l'ICPS et le CEPEL (Centre d'Etudes Politiques de l'Europe Latine) un laboratoire du CNRS français de l'Université de Montpellier. Pour le coup, les échanges furent immédiatement fertiles et favorisèrent les convergences sur les études électorales, les mouvements d'opinion, les comportements politiques. Le comparatisme, si inégalement pratiqué dans le champ de la science politique devint un bien commun riche en arborescences. De jeunes chercheurs comme des universitaires confirmés se fréquentèrent et

s'apprécièrent. Ils s'organisèrent dans un cadre permanent: l'Observatoire du Changement Politique, se réunissant alternativement à Barcelone et à Montpellier. La production scientifique mais aussi sa valorisation dans l'espace public formèrent une culture commune. Le souci de fertiliser avec elle les politiques publiques était partagé et connu de réels résultats compensant l'inertie des relations officielles déjà mentionnée. Les Working Papers de l'ICPS et la revue *Pôle Sud* du CEPEL portent la trace de cette histoire intellectuelle. Une histoire qui témoigne de la capacité de l'ICPS, assez rare dans le champ académique, d'inventer une vraie communauté sans frontière, sans dogme et sans hiérarchie. C'est une ressource précieuse qui ne peut être que durable et pérenne.

Non conosco un altro istituto che, come l'ICPS, abbia un'attività editoriale così intensa e di così alto livello

MARIO CACIAGLI

Università degli Studi di Firenze

Conosco altri istituti di studi e ricerca in Europa che organizzano corsi, seminari, dibattiti, convegni. Ma non conosco un altro istituto che, come l'ICPS, abbia un'attività editoriale così intensa e di così alto livello: i gloriosi *working papers*, la collana *Barcelona*, gli *Opinion polls*, la collana *Grana* ed altri titoli ancora. Questa attività editoriale, diffusa in mezzo mondo, mi sembra il contributo più grande dell'ICPS allo sviluppo delle scienze sociali non solo in Catalogna e non solo in Spagna. Sono naturalmente orgoglioso che in questo prestigioso catalogo compaia anche il mio nome.

The ICPS support was crucial for the take-off of several successful international comparative networks of researchers

LIEVEN DE WINTER

Université Catholique de Louvain

the ICPS is without doubt one of Spain's most prolific research centers in political and social sciences in terms of research, teaching, conference venue, publishing and service to the Catalan community, as its website and activity reports testify. It would be superfluous to try in a short note to appraise the ICPS's impressive output. Nevertheless, I would like to add some personal notes based on my 23 years of cooperation with the ICPS. I became acquainted with the Institute through the ICPS' first comparative workshop on Christian democracy in Europe (in January 1990). Since then, I participated in numerous ICPS workshops on political parties, electoral behavior and territorial politics. I was invited to organize a few of them myself, which served as a useful first encounter between a core of a handful researchers working around a new theme (for instance autonomist parties). These eventually expanded into larger comparative research groups that continued to meet regularly in other venues (ECPR, APSA, etc.). Hence, the ICPS support was crucial for the take-off of several successful comparative networks of researchers, often including promising young Catalan and foreign scholars. The ICPS also helped these groups in publishing their research in a preliminary version as an ICPS working

paper and sometimes as ICPS edited volumes. In addition, in the field of electoral studies and public opinion surveys at the regional level, the ICPS plays an important role, establishing close cooperation with similar institutes in other multilevel countries. Since 1997 the ICPS has been a founding member and co-organisator (with the IEP-Paris and the UC Louvain) of the Socrates Intensive two week rotating program on Territorial Political Identities and Citizenship in Europe. This endeavor would not have been possible without the support of the ICPS, in particular the excellent secretarial staff it can boast with.

La coopération entre l'ICPS et Sciences Po n'a jamais cessée

ELISABETH DUPOIRIER

Directrice de Recherche à SciencesPo (FNSP)

Mon premier contact avec l'ICPS a été une rencontre avec le Professeur Isidre Molas à l'UAB au milieu des années quatre-vingt-dix. Je venais lui proposer que l'ICPS rejoigne le réseau européen d'enseignement Erasmus que j'animais. Le réseau réunissait déjà Science Po, l'Université Catholique de Louvain la Neuve et l'Université Panthios d'Athènes sur le thème des identités territoriales et leurs contributions à l'établissement et/ou la consolidation des systèmes démocratiques.

Ainsi initiée, la coopération entre l'ICPS et Sciences Po n'a jamais cessée et s'est élargie à des échanges d'enseignants et de chercheurs liés par des programmes de recherche de même qu'elle s'est approfondie par l'accueil régulier à Sciences Po et au CEVIPOF de doctorants en politique comparée.

The ICPS is well known and strongly appreciated by scholars in the United States and Europe

ROBERT M. FISHMAN

University of Notre Dame

in its quarter century of existence the ICPS has made an extraordinary contribution to political and social science in Catalunya and beyond – organizing stimulating seminar discussions, publishing a great deal of high quality scholarship, collecting very useful and illuminating survey data and offering educational programs. In all of this the ICPS has generated important “public goods” for academics in Catalunya and others interested in Catalunya, Spain and the broader world. In this effort the ICPS has provided a home for scholars who truly care about politics, but has done so in a way that is open to diverse points of view. One of the most memorable and enjoyable seminar presentations that I have ever given was at the ICPS; the comments and questions after the presentation were thoroughly stimulating. The range of themes on which the ICPS has produced significant publications is quite impressive –from the superb book produced on the late political scientist Juan Linz to significant works on political parties, participation, and public policy– not only in Catalunya and Spain but also in Europe, Latin America and other world regions. The ICPS is well known and strongly appreciated by scholars in the United States and Europe. There is much to celebrate in the achievements of the ICPS during these past twenty-five years!

Longue vie à l'ICPS! La Catalogne, l'Espagne et l'Europe ont besoin de ces lieux où s'invente l'intelligence collective d'une société

PASCAL PERRINEAU

Professeur des Universités à Sciences Po Paris

Directeur du centre de recherches politiques de Sciences Po (CEVIPOF)

Pour moi l'ICPS est un des meilleurs exemples européens d'un centre de recherches politiques ouvert sur son environnement. Trop de centres de recherche sont souvent repliés sur une discipline universitaire et le «tout petit monde» de l'Université. L'ICPS, tout en entretenant un dialogue permanent avec la discipline qu'est la science politique, s'adresse à la société dans toutes ses composantes: universitaires, étudiants, citoyens, forces politiques et sociales, presse, administrations et gouvernements... Les publications, les journées d'études, les événements organisés avec de multiples partenaires étrangers (dont le Centre de recherches politiques de Sciences Po en France) sont autant de témoignages de la capacité de l'ICPS à parler au monde des problèmes du monde. Longue vie à l'ICPS! La Catalogne, l'Espagne et l'Europe ont besoin de ces lieux où s'invente l'intelligence collective d'une société.

ANNEX
El capital humà de l'ICPS

CONSELL DE GOVERN

Presidents del Consell des de 1988 fins a l'actualitat

Diputació de Barcelona

Manuel ROYES VILA

José MONTILLA AGUILERA

Celestino CORBACHO CHAVES

Antoni FOGUÉ MOYA

Salvador ESTEVE FIGUERAS

Universitat Autònoma de Barcelona

Ramon PASCUAL DE SANS

Josep M. VALLÈS CASADEVALL

Carles SOLÀ FERRANDO

Lluís FERRER CAUBET

Anna RIPOLL ARACIL

Ferran SANCHO PIFARRÉ

Vocals del Consell des de 1988 fins a l'actualitat

Andreu BANÚS GUERRERO
Jaume BOSCH MESTRES
Joan BOTELLA CORRAL
Jordi CAPO GIOL
Josep M. CARBONELL ABELLÓ
Salvador CARDÚS ROS
Jordi William CARNES AYATS
Gabriel COLOMÉ GARCIA
Joaquim COLOMINAS FERRAN
Josep M. ELORDUY VIDAL
Marina ESPINOSA DE CASTRO
Joan ESTRUCH GIBERT
Antoni FOGUÉ MOYA
Francesc X. FORCADELL ESTELLER
Arnau FUNES ROMERO
Joan C. GARCIA CAÑIZARES
José A. GONZÁLEZ CASANOVAS
Rafael GRASA HERNÁNDEZ
Rafael JIMÉNEZ ASENSIO
Manuel JIMÉNEZ DE PARGA CABRERA
Emiliano JIMÉNEZ LEÓN

Eduard LÓPEZ DOMÈNECH
Jaume MAGRE FERRAN
Alejandro MAÑAS BALLESTÉ
Joan MARCET MORERA
Isidre MOLAS BATLLORI
Antoni MONTSENY DOMÈNECH
Jaume OLIVERAS MARISTANY
Manuel PARÉS MAICAS
Josep PÉREZ MOYA
Jordi PORTA RIBALTA
Frederic PRIETO CABALLÉ
Luis I. RAMALLO MASSANET
Joan RANGEL TARRÉS
Manuel RIBAS PIERA
Antoni SERRA RAMONEDA
Jordi SOLÉ TURA
Joan SUBIRATS HUMET
Joan TRULLÉN THOMAS
Alberto VILLAGRASA GIL
Rosa VIRÓS GALTIER
José ZARAGOZA ALONSO

COMISSIÓ ACADÈMICA

President

Isidre MOLAS BATLLORI

Membres

Montserrat BARAS GÓMEZ

Joaquim BRUGUÉ TORRUELLA

Gabriel COLOMÉ GARCIA

Jaume MAGRE FERRAN

Joan MARCET MORERA

Jordi MATAS DALMASES

Ismael E. PITARCH SEGURA

Jesús M. RODÉS GRACIA

Jordi SÁNCHEZ PICAÑOL

RECERCA

La Recerca, nucli central de les activitats de l'ICPS

La recerca ha estat i continua essent el nucli central de les activitats de l'ICPS. Aquesta recerca s'ha desenvolupat al voltant de grups i línies d'investigació estables amb una vocació d'augmentar el nostre coneixement sobre els fenòmens socials, i el funcionament de les estructures i els processos polítics. Tanmateix, no s'ha tractat només de fer créixer aquest coneixement, sinó de crear sinèrgies i un espai comú d'interrelació entre professionals i acadèmics de diferents universitats, dintre i fora de les nostres fronteres, tot buscant la difusió de la tasca feta a partir de seminaris, *workshops* i publicacions.

D'altra banda, des de la recerca a l'ICPS també s'ha pretès sempre recolzar la formació científica, ajudant a la capacitació investigadora d'un gran nombre de joves, ja sigui durant el seu període formatiu en els darrers cursos de llicenciatura o grau, o després de finalitzar aquests estudis, a fi de contribuir a la seva inserció laboral i/o acadèmica. Els estudiants en pràctiques i les persones que han col·laborat a l'ICPS com a becàries constitueixen un dels capitals més importants de la institució i del que ens sentim especialment orgullosos.

Les línies d'investigació de l'ICPS inicialment van girar sobretot al voltant de l'estudi de les eleccions, els partits i les elits, però amb el temps s'han anat eixamplant fins abraçar l'anàlisi dels règims polítics dels països llatinoamericans, l'àmbit de la seguretat i les relacions internacionals, o les estructures i el funcionament de les institucions locals. A aquestes línies s'afegeix en els darrers anys l'estudi de la realitat social des d'una perspectiva transversal de gènere.

Així, des del **Grup de Comportament Polític i Electoral**, actualment s'estudien les actituds i els comportaments polítics de la ciutadania, fent servir per això una eina tan potent i reconeguda com el Sondeig d'Opinió de Catalunya que, des de 1989, recull de manera ininterrompuda informació estadística sobre la cultura política de la població catalana. El Sondeig permet rastrejar l'evolució de l'opinió pública sobre temes

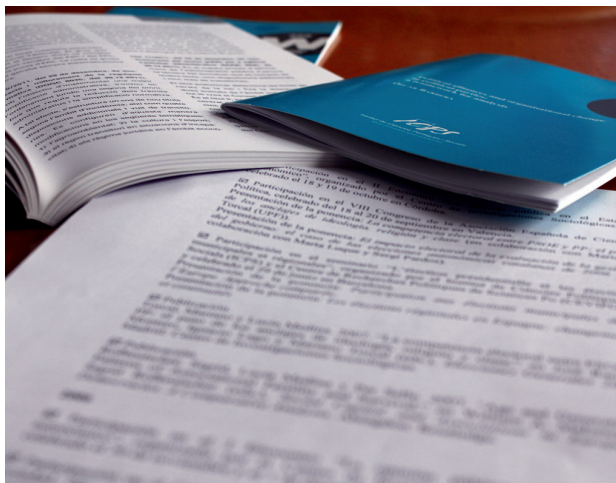

El Sondeig d'Opinió, una aportació genuïna de l'ICPS al coneixement de la realitat política catalana (Arxiu gràfic ICPS)

polítics i conèixer les orientacions ideològiques de la ciutadania. A més, l'activitat del grup s'ha traduït en la participació i organització de cursos i seminaris, i en la publicació de treballs dintre de les col·leccions Barcelona i *Working Papers*, i darrerament en la col·lecció Quaderns de l'ICPS, amb l'objectiu de divulgar els resultats de la seva recerca entre un públic no necessàriament especialitzat. Per últim, el grup també ha dedicat els seus esforços a l'elaboració de l'Anuari Polític de Catalunya. L'APC aspira a omplir un buit, fins aleshores existent, en la literatura acadèmica i de divulgació que analitza i explica els fenòmens polítics de la societat catalana. Adreçat a un públic ampli i divers, des dels especialistes fins a les persones que s'interessen pel que succeeix en la política catalana, l'APC constitueix un nou instrument d'aproximació a aquesta realitat política.

El **Grup de recerca Ciutats i Persones (CiP)** treballa sobre la realitat política i la vida quotidiana de la ciutadania catalana des d'una perspectiva de gènere, tot buscant donar suport a les persones que gestionen polítiques públiques en l'àmbit local. Així, des de l'encreuament de les temàtiques “gènere” i “àmbit local”, el Grup CiP té consolidades diverses activitats i productes, entre els quals destaquen el Seminari Ciutats i Persones i la publicació dels seus resultats en la col·lecció Grana; el Curs de Lectures de Teoria Política Feminista, i els Materials CIP, publicacions virtuals d'estudis en profunditat i d'articles breus sobre gènere i municipalisme. El grup CiP elabora també el Diccionari Dones i Món Local, i el Banc de Dades “Dones i Homes protagonistes a les institucions democràtiques catalanes”, que conté informació sobre els càrrecs electes a les diverses institucions polítiques de Catalunya des de l'any 1977 fins a l'actualitat.

El Grup de recerca d'Elits i Partits Polítics (GREP) és un grup de recerca interuniversitari, dirigit per la doctora Montserrat Baras i finançat per projectes I+D+i del govern de l'Estat i de la Generalitat, que es dedica a investigar sobre els partits i les elits polítiques a l'Espanya democràtica.

Creat a principis del 2000, i seguint la tradició de la sociologia electoral i dels partits conreada a Catalunya, el GREP ha desenvolupat quatre línies de recerca prioritàries: les carreres polítiques de les elits de govern, la sociologia dels militants de partit, la democràcia interna

dels partits i la influència de la descentralització autonòmica sobre partits i governants. Durant aquest anys, els seus membres han dut a terme la seva recerca dintre de xarxes internacionals, com MAPP (*Members and Activists of Political Parties*) i SEDEPE (*Selection and Deselection of Political Elites*). Els resultats de les seves investigacions han estat publicats en revistes acadèmiques d'àmbit espanyol i internacional, en capítols de llibre i en monografies, entre les quals destaquen les publicacions *Els militants dels partits polítics a Catalunya* (2004), *Los partidos*

españoles de ámbito no estatal en perspectiva comparada (2009), *Des élites dans l'Espagne des autonomies* (2010), o *Finançament de partits i transparència democràtica* (2013).

El **Grup de recerca de Seguretat** reflexiona i investiga sobre els nous aspectes de les polítiques de seguretat, tant des del punt de vista teòric com de les estratègies d'aplicació en els països de tradició democràtica. Ha centrat la seva activitat tant en l'anàlisi de les convergències entre seguretat internacional i seguretat interior, com en l'estudi de les polítiques de seguretat a Catalunya, tant a nivell nacional com a nivell local. Des de fa quatre anys el grup realitza també diverses activitats conjuntament amb el grup de recerca de la UAB "Llibertat, seguretat i transformacions de l'Estat", que coordina el professor Joan Lluís Pérez Francesch. Com a conseqüència dels treballs de recerca i de les activitats desenvolupades pel grup, s'han realitzat diverses publicacions per part de l'ICPS.

Relació de les 499 persones que durant aquests vint-i-cinc anys han participat en les activitats de Recerca promogudes per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Beatriz ACHA · Enric AGUILAR · Albert AIXALÀ · Abril ALCALÁ · Manuel ALCÁNTARA · Janeth ALEMÁN-TOVAR · Paul ALLIÈS · Oriol ALONSO · Marco APARICIO · Joan ARASANZ · Xavier ARBÓS · Jordi ARGELAGUET · Julian ARMINGTON · David ARTER · Álvaro ARTIGA

Carlo BACCETTI · Rosa BADIA · Laura BALLARÍN · Josep BAQUÉS · Montserrat BARAS · Benjamin R. BARBER · Òscar BARBERÀ · Berta BARBET · Joan BARCELÓ · Mercè BARCELÓ · Javier BARCELONA · Fabio BARGIACHI · Jordi BARRAT · Astrid BARRIO · Sylvain BARRONE · Oriol BARTOMEUS · Dolors BATALLA · Albert BATLLE · Maria BERMÚDEZ · Ernest BERNAT · Einar BERNTZEN · Albert BELTRAN · Laia BERTRÁN · Roberto BIORCIO · Pilar BLANCO · Anselm BODOQUE · Vicente BORRÁS · Agustí BOSCH · Jordi BOSCH · Joan BOTELLA · Maria BOTELLA · Ramón BOUZAS · Daniel BOY · Ricard BROTAT · Lloyd BROWN-JOHN · Joaquim BRUGUÉ · Roger BUCH · Josep Manuel BUISAN · Giorgia BULLI · Laia BULLICH · Michael BURGESS

Anna CABALLERO · Mario CACIAGLI · Jesús CAHUÉ · Alan CAIRNS · Estela CAMÚS · Ramon M. CANALS · Albert CANO · Marta CANTIJOCH · Jordi CAPO · Letizia CAPORUSSO · Josep Maria CARBONELL · Diana CARDONA · Jordi William CARNES · Pilar CARRASQUER · Joffre CARRERA · Judith CARRERA · Alexandre CASADEMUNT · Elisenda CASALS · Xavier CASALS · Emma CASANOVAS · Elisenda CASAÑAS · Max CASILLAS · Josep M. CASTELLANO · Antoni CASTILLO · Mayarí CASTILLO · Carles CASTRO · Román CASTRO · Aizaga CEBEIRO · Mayte CELAYA · Jorge Christian CEPEDA · Mariam CHAIB · Carme CHACÓN · Eva Maria CHÁVEZ · Xènia CHELA · Jean CHICHE · André CHMIELEWSKI · Endrius E. COCCIOLO · Andrés COCO · Xavier COLLER · Gabriel COLOMÉ · Aintzane CONESA · Ileana CONSTANTIN · Piergiorgio CORBETTA · Carlos CORCUERA · M. Mercè

CORNUDELLA · Patricia CORREA · Susana CORZO · Andrea COSTAFREDA · Marta COSTAS · Adrià CRESPO · Andreu CRIQUET · Llibert CUATRECASES · Marina CUCCU · Joan B. CULLA · Carlos CUNHA · Jaume CURBET · Begoña CURTO

Daniel DALMAU · Francesc DE CARRERAS · Javier DE ESPONA · Maria DE LA FUENTE · Joseph Louis DE LEÓN · Sergi DE MAYA · Raffaele DE MUCCI · Carlos DE VALENCIANO · Lieven DE WINTER · Frank DELMARTINO · Joan DELORT · Josje DEN RIDDER · Bas DENTERS · David DENVER · Kris DESCHOUWER · Adam DÍAZ · Aida DÍAZ · Elena DÍAZ-MORERA · Cristina DIETRICH · Raúl DIGÓN · Dirk DRIJBOOMS · Marc DUEÑAS · Elisabeth DUPOIRIER · Joan Carles DURAN · Mireia DURAN

Beatriz ELÍAS · Ricardo ELLIS · Antonio ELORZA · Verónica ENCINAS · Pilar ENERIZ · Heinrich EPPE · Montserrat EZQUERRA

Joa FALCAO · Albert FALCÓ · Ana-Mar FERNÁNDEZ · Jesús Carlos FERNÁNDEZ · José Julio FERNÁNDEZ · Josep Lluís FERNÁNDEZ · Marta FERNÁNDEZ · Núria FERNÁNDEZ · Silvia FERNÁNDEZ · Lluís FERRER · Mariona FERRER · Elisabeth FLORES · Alicia FLÓREZ · Joan FONT · Ruth FONTANET · Enric FOSSAS · John E. FOSSUM · Esmeralda FRANCISCO · M. Teresa FRANQUET · Maria FREIXANET · Teresa FREIXES · Veronica FUMANAL

Marcel GABARRÓ · Alfredo GALÁN · Ramón Lluís GALINDO · Ana GALLEGO · Béla GALLÓ · Pere GALLO · Albert GARCÍA · Carlos GARCÍA · Esther GARCÍA · Fátima GARCÍA · Jesús GARCÍA · Lourdes GARCÍA · Maria Jesús GARCÍA · Mercedes GARCÍA · Néstor GARCÍA · Núria GARCÍA · Núria GATIUS · Juan Carlos GAVARA · Mònica GELAMBÍ · William GENIEYS · Adela GENÍS · Manuel GERPE · Eduard GIL · Tomàs GIL · Richard GILLESPIE · Juana GOIZUETA · Raúl GÓMEZ · Santiago Humberto GÓMEZ · Marga GÓMEZ-REINO · Jesús GONDRA · Ana Rosa GONZÁLEZ · Elena GONZÁLEZ · Gerard GRUNBERG · Nathalie GUARDA · Alfons GÜELL · Francesc GUILLÉN · Alfred GUSENBAUER · Eduardo GUZMÁN

Florence HAEGEL · Gideon HAMAT · Marc Andreu HERRERA · Vincent HOFFMANN-MARTINOT · Miriam HORTAS · Teresa HUERTA · Víctor HURTADO

Oriol IBÁÑEZ · Miquel ICETA · Piero IGNAZI · Ferran INIESTA · Luiza IORDACHE
Josune IRAOLE · Sandy ITRIAGO · Miguel IZU

Gurutz JÁUREGUI · Rafael JIMÉNEZ · Susan JO · Jean JOANA · Helga JORBA · Javier JORDÀ · Marie-Thérèse JOURDA · Josep M. JOVÉ · Manuel JUSTEL · Òscar JUSTICIA

Stathis KALYVAS · Jordan Helena KATZ · Ofer KENIG · Sierra KIERSTEAD · Ferdinand KINSKY · Jason KITCAT · Simon KOLLEN · Ruud KOOLE · Robert KRIMMER
Will KYMLICKA

Lillian LA · Jean-Michel LACROIX · Cristina LATORRE · Yves LE BOUTHILLIER
Brigitte LE ROUX · Catherine LECLERQ · Robert LIÑEIRA · Itziar LIZEAGA · Josep LLABRÉS · Marina LLANOS · Francisco J. LLERA · Victor Manuel LOBATO · Jaume LÓPEZ · Lourdes LÓPEZ · Martí LÓPEZ · Paul LUCARDIE · Marta LUQUE · Peter LYNCH

Ulle MADISE · Agapito MAESTRE · Jesús MAESTRO · Joseph MAGNET · Rachel MAGNUS · Jaume MAGRE · Ruth MALGÀ · Renato MANNHEIMER · Nikos MARANTZIDIS · José M. MARAVALL · Joan MARCET · Dunia MARINAS · Albert MARQUÉS · Guillermo MÁRQUEZ · Josep Lluís MARTÍ · Salvador MARTÍ · Felip MARTÍN · Rosa MARTÍN · David MARTÍNEZ · Enric MARTÍNEZ · Marta MARTÍNEZ
Rafael MARTÍNEZ · Jordi MATAS · Marcel MATEU · Laura MAYORAL · Kenneth MCROBERTS · Lucía MEDINA · Lluís MEDIR · Mónica MÉNDEZ · Wolfgang MERKEL · Adela MESA · Gerard MESTRE · Pablo MIERES · William L. MILLER
Michael MINKENBERG · Antonio MISSIROLI · Esther MITJANS · Isidre MOLAS
Oriol MOLAS · David MOLINA · Joaquim MOLINS · Juan MONTABES · Andrés MONTERO · José Ramón MONTERO · Manuel MONTOBBIO · Maribel MORALES
Carles MORATA · Patrick MOREAU · Alicia MORIANA · Janine MOSSUZ-LAVAU
Fabiola MOTA · David MOURARET · Wolfgang MÜLLER · Ferdinand MÜLLER-

ROMMEL · Luz María MUÑOZ · Anne MUXEL

Jonathan NAGLER · Emmanuel NÉGRIER · Ludmila NEMOVA · Carmen NETZEL
James L. NEWELL · Fabien NICOLAS · Detlef NOLTE · Victoria NOVOA

Gemma OCA · Ricardo OLABEGOYA · Oriol OLIVÉ · Martí OLIVELLA · Rafael OLMOS
Hellen O'NEILL · Vanesa ORTEGA · Carlos J. ORTÍ · Rosa ORTÍ · Laia ORTIZ

Andrea PADILLA · Albert PADRÓ-SOLANET · Laura PÁEZ · Josep PAGÈS · Martin
PALDAM · David PALETZ · Francesc PALLARÉS · Marion PAOLETTI · Lluís PARADELL
Lorena PARDO · Sergi PARDOS · Anna PARÍS · Salvador PARRADO · Laura PASCUAL
Margot PASCUAL · Xavier PASCUAL · Imma PASTOR · Palmira PAYÀ · Karina PEDERSEN
Benoît PELLETIER · Ivan PERA · Hubert PERES · Ignasi PÉREZ · Joan Lluís PÉREZ
FRANCESCH · Pilar PÉREZ · Santiago PÉREZ-NIEVAS · Pascal PERRINEAU · Josep
PICÓ · Nerea PINILLA · Josep M. PIÑOL · Edmon PIQUÉ · Ismael E. PITARCH · François
PLATONE · Joan Pere PLAZA · Johanne POIRIER · Marc PONS · Àngels PONT · Josep
PONT · Joan Oriol PRATS · Miguel A. PRESNO · Isabel PUERTAS · Tomàs PUIGSERVER

Dídac QUERALT

Bob RAE · Luis RAMIRO · Marion RÉAU · Oscar REBOLLO · Rafael REBOLLO · José
Carlos REMOTTI · Josep M. RENIU · Anna REPULLO · Alfredo RETORTILLO · Miguel
REVENGA · David RIBAS · Guillem RICO · Pedro RIERA · Roser RIFÀ · Benoît RIHOUX
Marta RILO · David RIVAS · Antonio ROBLES · Marta RODAL · Jesús Maria RODÉS
Antoni RODON · Jordi RODRÍGUEZ · Maria Àngels RODRÍGUEZ · María José
RODRÍGUEZ · Robert RODRÍGUEZ · Cesáreo RODRÍGUEZ-AGUILERA DE PRAT
Joan RODRÍGUEZ TERUEL · Antoni ROIG · Elna ROIG · Laura ROMÁN · Alfons
ROMERO · Oscar ROQUÉ · Adela ROS · Anna M. ROVIRA · Mireia ROVIRA · Vera
RUANGTRAGOOL · Massimo RUBBOLI · Gemma RUBÍ · Wolfgang RÜDIG · Agustí
RUIZ · Encarna RUIZ · Carlo RUZZA

Guillaume SAINTENY · Alejandro SÁIZ · Sergi SALARICH · Marc SALLAS · Miquel SALVADOR · Carles SAMPER · Sarai SAMPER · Heather SAMUELSON · Pablo SAN MARTÍN · Josep M. SANAHUJA · Cristina SÁNCHEZ · David SÀNCHEZ · Elvira SÁNCHEZ · Francisco SÁNCHEZ · Javier SÁNCHEZ · Jordi F. SÀNCHEZ · Sònia SÀNCHEZ · Jordi SÀNCHEZ PICAÑOL · David SANDERS · Giulia SANDRI · Giacomo SANI · Elisenda SANS · Andrés SANTANA · Facundo SANTIAGO · Miguel SATRÚSTEGUI · Nicolás SAUGER · Maria del Mar SAURINA · Angel SAZ-CARRANZA · Daniel L. SEILER · Núria SENSAT · Albert SERRA · Patrick SEYD · Roser SIMONA · Mariette SINEAU · Albert SOLÉ · Marta SOLÉ · Roger SOLER · Jesús SOLORES · Mikalis SPOURDALAKIS · Rebeca STROHL
Joan SUBIRATS

Max TABATCHINIK · Marco TARCHI · Anna TERRA · Elisabet TERRADES · Vicent TIBERJ · Eduard TOMÀS · Mariona TOMÀS · Lucía TOME · Raúl TORMOS · Manuel TORNADIJO · Ricard TORRELL · Roser TRIAY · Dafydd TRYSTAN

Juan UGARTEMENDIA · Sònia URGELÉS · Iñaki URRETA BIZKAIA

Josep VALLBÉ · Antoni VALLÈS · Francesc VALLÈS · Josep M. VALLÈS · Clàudia VALLVÉ · Emilie VAN HAUTE · Wijbrandt VAN SCHUUR · Silvina VÁZQUEZ · Thierry VEDEL · Agustí VEHÍ · Mireia VEHÍ · Tània VERGE · Gemma VILÀ · Francesc VILANOVA · Ricard VILAREGUT · Joan Antoni VIÑALS · Octavi VIÑES · Rosa VIRÓS · Gerrit VOERMAN · Wilfried VON BREDOW · Evan WAGSTAFF
Paul WHITELEY

Rubén YUSTE

Aizaga ZEBERIO · Maite ZELAIA

L'aula de l'Institut (Arxiu gràfic ICPS)

DOCÈNCIA

Activitats docents de l'ICPS (1988-2013)	Cursos	198
	Conferències i Jornades	310
	Seminaris	36
	Màsters	14
	Diplomatures de Postgrau	36
	TOTAL	594

El professor Joan Marcet, director de l'ICPS, intervenint en una sessió de treball coordinada per Miguel Jerez Mir, catedràtic de Ciència Política de la Universidad de Granada, a la sala seminari de l'ICPS (Arxiu gràfic ICPS)

Relació de les 913 persones que en aquests vint-i-cinc anys han participat en les activitats docents organitzades per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Miguel A. ABAD · Paco ABRIL · Carlos ACEÑA · Attila AGA · M. Xosé AGRA · Mercè AGÜERA · Miguel Ángel AGUILAR · Lluís AGUILÓ · Albert AIXALÀ · Anna ALABART · Carlos ALBA · Manuel ALBA · Víctor ALBA · Jokin ALBERDI · Manuel ALCÁNTARA · Vicent ALCÁNTARA · Pere ALCOBER · Luís ALEJANDRE · Mark C. ALEXANDER · Paul ALLIÈS · Elena ALONSO · Ferran ALONSO · Victor ALONSO · Ángel ÁLVAREZ · Enrique ALVÁREZ CONDE · Francesc-Marc ÁLVARO · Nazanin AMIRIAN · Celia AMORÓS · Oriol AMORÓS · Stanislaw ANDRESKI · Eva ANDUIZA · Robert ANGELUSZ · Pere ANGUERA · José ANTICH · Joan ANTÓN MELLÓN · Miguel Ángel APARICIO · J.M. ARAGAY · Manuel ARAGÓN · Mikel ARAMBURU · Xavier ARBÓS · Archille ARDIGO · Javier ARENAS · Jordi ARGELAGUET · Lluís ARGEMÍ · Alan ARIAS · Jaume ARIAS · Josep M. ARMENGOL · Christopher ARTERTON · Almudena ASENJO · Judith ASTELARRA · Gemma AUBARELL · Xosé AVIÑO A · José Luis AYLLÓN · Núria AYMERICH

Sara BAILAC · Laura BALBO · Sebastian BALFOUR · David BALLESTER · Francesc BALTASAR · Montserrat BARAS · Oscar BARBERÀ · Mercè BARCELÓ · Juli BÀRCENA · Samuel BARNES · Enrique BARÓN · Carles BARRACHINA · Julio BARREIRO · Astrid BARRIO · Enric BARTLETT · Stefano BARTOLINI · Oriol BARTOMEUS · Lluís BASSETS · Guillermo BASSO · Xavier BATALLA · Albert BATLLE · Lea BATTISTONI · Gérald BEAUDION · Virginia G. BEAUDOUX · Adriano BEIRAS · Valerio BELOTTI · Elena BELTRÁN · Sara BERBEL · Jordi BERRIO · Montserrat BESSES · Gianfranco BETTIN · Bárbara BIGLIA · Norbert BILBENY · Rosa BINIMELIS · Norman BIRNBAUM · Fina BIRULÉS · Esther BISBAL · Oliva BLANCO · Roberto BLANCO · Jean BLONDEL · Encarna BODELON · Anselm BODOQUE · Igor BOGDANOVIC · Scott Alan BOLLENS · Neus BONET · Francisco BORGES · Jordi BORJA · Vicent BORRÀS · Ole BORRE · Agustí BOSCH · Joan BOTELLA · Khedidja BOURCART · Jacques BOURGAULT

Fermin BOUZA · Daniel BOY · Jack BRAND · Sandra BRAVO · Mercedes BRESO
Ricard BROSTAT · Josepa BRU · Joaquim BRUGUÉ · Rafael BRUGUERA · Cristina
BRULLET · Dorval BRUNELLE · Ian BUDGE · Michael BUTLER

Alba CABAÑAS · Rosa CABRÉ · Teresa CABRUJA · Mario CACIAGLI · Maria
CAFALONIERI · Jesús CALDERA · Albert CALDERÓ · Jorge CALERO · Albert
CALSAMÍGLIA · Mar CAMARASA · Dolors CAMATS · Josep CAMINAL · Miquel
CAMINAL · Ramon CAMP · Victòria CAMPS · Pau CANAleta · Ramon M. CANALS
Jordi CAÑAS · Anton CAÑELLAS · Juan CANO · Jordi CAPO · Àngels CARABÍ · Jaume
CARBONELL · Josep M. CARBONELL · Guy CARCASSONNE · Maribel CÁRDENAS
Jordi William CARNES · Martí CARNICER · Josep Lluís CAROD-ROVIRA · Cristina
CARRASCO · Carles CARRERAS · Marc CARRILLO · J. CASAL · Jaume CASALS
Xavier CASALS · Pompeu CASANOVAS · Roser CASANOVAS · Enric CASAS · Jordi
CASAS · Jordi CASASSAS · JoséLuís CASCAJO · Antoni CASTELLS · Carme CASTELLS
Àngel CASTIÑEIRA · Carles CASTRO · Demetrio CASTRO · Marcelo CAVAROZZI
Roland CAYROL · José CAZORLA · Franco CAZZOLA · Jos CHABERT · Frédérique
CHADEL · Nicolás CHECA · Jean CHICHE · Alfredo Tenoch CID · Adriana CIOCOLETTO
Carmen CLAUDÍN · Peter CLEAVES · Joan CLOS · Carlos CLOSA · Rosa COBO
Gerard COLL · Jaume COLLELL · Gabriel COLOMÉ · Josep M. COLOMER · Carme
COLOMINA · Joaquim COLOMINAS · Joaquim COMÍN · Juanjo COMPAIRÉ
Georgis CONTOGEORGIS · José Luis CORAGGIO · Marta CORCOY · Javier
CORCUERA · Jordi CORNET · Lluís COROMINAS · Patricia CORREA · Doru COSMA
Joan COSTA · Meritxell COSTA · Pere Oriol COSTA · Ramón COTARELO · Jocelyn
COULON · Ismael CRESPO · Maurice CROISAT · Rosemary CROMPTON · Antoni
CRUANYES · Marta CRUELLES · Francisco CRUZ · Pedro CRUZ · Aleix CUBERES
Joan B. CULLA · Jordi CUMINAL · Josep CUNÍ · Jaume CURBET · Begoña CURTO

Olivier DABÉNE · Orlando D'ADAMO · Aldo D'AMBROSIO · Carles DE ALFONSO
Andrés DE BLAS · Alain DE BROUWER · Francesc DE CARRERAS · Carlos DE
CUETO · Josep M. DE DIOS · Emilio DE IPOLA · Margarita DE LEÓN · Yago
DE MARTA · Ana DE MIGUEL · Miguel DE MORAGAS · Nicolás DE PEDRO · Borja DE

RIQUER · Santiago DE SICART · Pedro DE VEGA · Paloma DE VILLOTA · Lieven DE WINTER · Maria DE LA FUENTE · Pilar DEL CASTILLO · Joan Manuel DEL POZO · Teresa DEL VALLE · Donatella DELLA PORTA · Gil DELANOI · José M. DELGADO · Manuel DELGADO · Francis DELPÉRÉE · Bas DENTERS · Laura DíEZ · Stéphane DION · Rosa M. DIUMENJÓ · Isabel DIZ · Maria DJURDJEVICH · Martí DOMÈNECH · Amaia DOMINGO · Fernando DOMÍNGUEZ · Xavier DOMÍNGUEZ · Najat DRIQUECH · William DROZDIK · Àngel DUARTE · Sophie DUCHESNE · Olivier DUHAMEL · Elisabeth DUPOIRIER · M. Ángeles DURÁN · Josep A. DURAN I LLEIDA

George EDWARDS · Francisco EGEA · Alex EKWUEME · Daniel J. ELAZAR · Francisco ELEJABARRIETA · Beatriz ELÍAS · Josefina ELÍAS · Josu ERKOREKA · Carlos A. ESCALANTE · Anna ESCOBEDO · Raimon ESCUDÉ · Ramon ESPASA · Eduardo ESPÍN · Francesc ESPINET · David ESPINÓS · Josep ESPLUGA · Miguel Á. ESSOMBA · Juli ESTEBAN · Antoni ESTEVE · Pere ESTEVE · Josep ESTÉVEZ · Joan ESTRUCH

Xavier FÄHNDRICH · Paolo FELTRIN · Peter FENN · Meindert FENNEMA · Manuel FEREZ · Aharon FERNÁNDEZ · Antoni FERNÁNDEZ · Xavier FERNÁNDEZ · Eloy FERNÁNDEZ CLEMENTE · Ricard FERNÁNDEZ DEU · Alberto FERNÁNDEZ DÍAZ · Fernando FERNÁNDEZ-LLEBREZ · Joaquim FERRET · Bonnie FIELD · Robert FISHMAN · Lluís FLAQUER · Thomas FLEINER · Paolo FLORES · Antoni FOGUÉ · Lluís FOIX · Marta FONSECA · Joan FONT · Núria FONT · Pere Lluís FONT · Ramon FONT · Tomàs FONT · Enric FOSSAS · Josep M. FRADERA · Michael FRAIOLI · Antonio FRANCO · Giorgio FREDDI · Flavia FREIDENBERG · Maria FREIXANET · Teresa FREIXES · Regina FREY · André-Paul FROGNIER · Josep R. FUENTES · Verónica FUMANAL · Francisco FUSTER

Pere GABRIEL · Alain GAGNON · Ferran GALLEGO · Xotichi GÁLVEZ · Alba GARCÍA · Lidia GARCÍA · Marco Aurelio GARCÍA · Mercedes GARCÍA ARÁN · Virginia GARCIA BEAUDOX · Agustín GARCÍA CALVO · Ignasi GARCÍA DE LA BARRERA · Fátima GARCÍA DíEZ · Juan Antonio GARCÍA JABALOY · Richard N. GARNER · Philippe

GARRAUD · Manuel A. GARRETON · Antonio GARRIDO · Lluís GARRIGA · Carles GASÓLIBA · Jean-François GAUDREAU · DESBIENS · Joan GAYÀ · Mònica GELAMBÍ · Jorge GEREZ · Manuel GERPE · Cristóbal GIL · Juana M. GIL · Tomàs GIL · Richard GILLESPIE · Salvador GINER · Eugeni GIRAL · Juana GOIZTUETA · Peter GOLDING · Michael GOLSSMITH · Ricard GOMÀ · Margarita GÓMEZ · Patrícia L. GÓMEZ · Víctor GÓMEZ PIN · Amalia GONZÁLEZ · Carlos GONZÁLEZ · Secundino GONZÁLEZ · Laia GORDI · Rafael GRASA · John GRAY · Dominika GREISEGEROVA · Dieter GRIMM · Enrique I. GROISMAN · Florian GROTZ · Gérard GRUNBERG · Sònia GÜELL · María José GUERRA · Montserrat GUIBERNAU · Ana GUILLÉN · Francesc GUILLÉN · Hervé GUILLOREL · Jordi GUILLOT · Sebastián GUIRADO · Xavier GUITART · Richard GUNTHER · Blanca GUTIÉRREZ · Román GUTIÉRREZ · Antoni GUTIÉRREZ-RUBÍ

Kenneth HANF · Jonathan HARTLYN · Daniela HEIM · Guy HERMET · Arantxa HERNÁNDEZ · Jesús HERNÁNDEZ · Juan HERNÁNDEZ · Aitor HERNÁNDEZ-CARR · Amaranta HERRERO · Mario HERREROS · Vincent HOFFMANN-MARTINOT · Julián HOTTINGER · Carlos HUNNEUS · Ricardo HURTADO · Beate HUSEBY · Tibor HUSZAR

Pedro IBARRA · Manuel IBARZ · Miquel ICETA · Noelia IGAREDA · Aquilino IGLESIAS · Luiza IORDACHE · Antonie IORGOVAN · David Mark ISRAELITE · Juan de Dios IZQUIERDO · M. Jesús IZQUIERDO

Juan A. JABALOY · Lela JANASHVILI · Jordi JARIA · Gurutz JÁUREGUI · Bruce W. JENTLESON · Miguel JEREZ MIR · Emiliano JIMÉNEZ · José Ángel JIMÉNEZ · Rafael JIMÉNEZ · Olof JOHANSSON · Laia JORBA · Rafael JORBA · Josep M. JOVÉ · Yolanda JUBETO · Enric JULIANA · Manuel JUSTEL

Marjolein KAVELAARS · Michael KEATING · John KINCAID · Jean J. KOURLIANDSKY · Gregor KRAJC · Arie W. KRUGLANSKI

Jean-Patrice LACAM · Luigi LACCHÈ · Guy LAFOREST · Alain LANCELOT · José Luís LANZARO · Mario LASERNA · Kay LAWSON · Jean LECA · Margarita LEÓN

Jean-François LEONARD · Adám LEVENDEL · Daniel Harris LEVINE · Leif LEWIN
Ulrike LIEBERT · Arend LIJPHART · Ulf LINDSTROM · Robert LIÑEIRA · Josep
Enric LLEBOT · Joaquim LLEIXÀ · Francisco LLERA · Àngels LLIMARGAS
Conxa LLINÀS · Josep Ramon LLOBERA · Jordi LLONCH · Jordi LLOVET · Ernest
LLUCH · Pilar LOBATO · Marta LOIS · Emmanuela LOMBARDO · Lawrence
D. LONGLEY · Joan LÓPEZ · Lourdes LÓPEZ · Luis LÓPEZ · M. Teresa LÓPEZ
Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR · Jordi LÓPEZ CAMPS · M. Teresa LÓPEZ DE
LA VIEJA · Lourdes LÓPEZ NIETO · David Ian LUBLIN · Paul LUTZKER

Albert MABILEAU · John J. MAC ALOON · Alex MACLEOD · David MADÍ · Eugeni
MADUEÑO · Agapito MAESTRE · Jesús MAESTRO · Annick MAGNIER · Jaume
MAGRE · Tània MAGRO · Benet MAIMÍ · Ramón MÁIZ · Renato MANNHEIMER
Cristina MANRESA · Ernest MARAGALL · Joan MARCET · Francisco MARHUENDA
Enric MARIN · José M. MARÍN · Carlo MARLETTI · José MARQUES DE MELO
Francesc MARTÍ · Salvador MARTÍ · Sergi MARTÍ · José MARTÍ GÓMEZ · Pablo
MARTIN · Jesús MARTIN-BARBERO · Lourdes MARTÍN SALGADO · Alfons
MARTINELL · Eva MARTINEZ · Fran MARTÍNEZ · Rafael MARTÍNEZ · Roser
MARTÍNEZ · Salvador MARTÍNEZ · Xesco MARTÍNEZ · José Luis MARTÍNEZ-
ALONSO · José MARTÍNEZ GÁZQUEZ · Isabel MARTÍNEZ LUNA · Felipe MARTÍNEZ
MARZOA · Marta MARTORELL · Xavier MAS DE XAXÀS · Carlos MASDEU · Jaume
MASDEU · J.M. MASJUAN · Rosa MASSAGUÉ · Françoise MASSART-PIÉRARD
Aurora MASSIP · Alfio MASTROPAOLO · José Manuel MATA · Jordi MATAS · Eduardo
MATEOS · Manel MATEU · Marcel MATEU · Joan MAURI · Pierre MAZET · Alex
MCLEOD · Kenneth MCROBERTS · Lucía MEDINA · Albert MEDRÁN · Gerardo MEIL
Mónica MÉNDEZ · Yves MENY · Jordi MERCADER · John MERCURIO · Ruth MESTRE
Michele MIAILLE · Pablo MIERES · Thomas J. MILEY · Juan MILIÁN · Manuel MILIÁN
MESTRE · Agustín MILLARES · Alf MINTZEL · Josep MIR · Carme MIRALLES-
GUASCH · Anna M. MIRÓ · Romà MIRÓ · Esther MITJANS · Isidre MOLAS · Joaquim
MOLAS · Vladimir MOLCHANOV · Cristina MOLINA · Joaquim M. MOLINS · Denis
MONIÈRE · Antoni MONREAL · Juan MONTABES · Albert MONTAGUT · Josep
MONTANYÈS · Laia MONTERDE · Feliciano MONTERO · José R. MONTERO · José

MONTILLA · Manuel MONTOBBIO · Dolors MONTSERRAT · Immaculada MORALEDA
Antonio MORALES · Rafael MORALES · Francesc MORATA · Carlos Javier MOREIRO
Amparo MORENO · Sara MORENO · Josep Joan MORESO · Jordi MORETONES
Miguel MOREY · Alicia MORIANA · Massimo MORISI · Leonardo MORLINO · Janine
MOSSUZ-LAVAU · Fabiola MOTA · Andrés MOURENZA · David MOYA · Yolanda
MOYA · Wolfgang MÜLLER · Bernat MUNIESA · Iván MUÑIZ · Jordi MUÑOZ · Manel
MUNTADA · Rosa MUR · Gabriel MURILLO · Anne MUXEL · Zaida MUXÍ

Joaquim NADAL · Maria NAREDO · Mary NASH · Jordi NAVARRO · Vicenç NAVARRO
Emmanuel NEGRIER · Oriol NEL·LO · Gemma NICOLÁS · Jaime NICOLÁS
Alejandro NIETO · Andrea NOFERINI · Dieter NOHLEN · Rosa NONELL · Gary
NORDLINGER · Maria NOVO · Pau NOY · Jorge NÚÑEZ

Raimon OBIOLS · Andreu OLESTI · Josep OLESTI · Asunción OLIVA · Joan OLIVER
Pablo OÑATE · Yolanda ONGHENA · Edmon ORBAN · Norman J. ORNSTEIN · Joana
ORTEGA · Laia ORTIZ · Sara ORTIZ · Alfons ORTUÑO · Laura OSO · Mercè OTERO

Simon PACHANO · Albert PADRÓ-SOLANET · Pelai PAGÈS · Miguel PAJARES · Ismael
PALACÍN · Martha PALACIO · Emili PALACIOS · Jacques PALARD · Natália PALEO
David PALETZ · Francesc PALLARÉS · Alberto PALOMAR · Esther PANO · Bikhu
PAREKH · Sònia PARELLA · Anna PARÉS · Manuel PARÉS · Miquel PARRA · Esther
PASCUAL · Josep M. PASCUAL · Margot PASCUAL · Gianfranco PASQUINO · Xavier
PASTOR · Jordi PEDRET · Josep M. PELEGRÍ · Michel PELLETIER · Réjean PELLETIER
Luciano PELLICANI · Alberto PENADÉS · Joan PERDIGÓ · Horacio PEREA · Hubert
PERES · Isabel PÉREZ · Jordi PÉREZ · Luís PÉREZ · Miguel PÉREZ · Joan Lluís PÉREZ
FRANCESCH · Josep PÉREZ MOYA · Javier PÉREZ ROYO · Eugeni PÉREZ-MORENO
Jordi PERICÀS · Pascal PERRINEAU · Elin PETERSON · Per Arnt PETTERSEN
Josep PICÓ · Ismael E. PITARCH · J. PLANAS · Ània PLUMA · Marta POBLET · Jörg
POLAKIEWICK · Álvaro PONCE · Juli PONCE · M. Àngels PONT · Bea PORQUERES
Antonio J. PORRAS · Jordi PORTABELLA · Josep M. PORTABELLA · Juan C.
PORTANTIERO · José A. PORTERO · Josep A. POZO · Montserrat PRATS · Alberto

PREDIERI · Lluís PRIETO · Felip PUIG · Toni PUIG · Jordi PUJOL · Alicia PULEO

Imma QUINTANA

Douglas RAE · Benito RAGGIO · Xavier RAMBLA · Santiago RAMENTOL · Carles RAMIÓ · Manuel RAMÍREZ · Josep RAMONEDA · Ignacio RAMONET · Maria Dolores RAMOS · Óscar REBOLLO · Lluís RECODER · Fernando REINARES · René RÉMOND · Dolors RENAU · Josep M. RENIU · Ferran REQUEJO · Manuel REQUENA · Miguel REVENGA · Sebastián REYNA · Núria RIBÓ · Rafael RIBÓ · Josep M. RIBOT · Bradley RICHARDSON · Giuseppe RICHERI · Guillem RICO · Joan RIDAO · Jorge RIECHMANN · Roser RIFÀ · Joan RIGOL · Teresa RIONÉ · Jean-Pierre RIOUX · Marc RIUS · Rosa RIUS · David RIVAS · Albert RIVERA · José Manuel RIVERA · Antonio ROBLES · Sebastian ROCHE · Jesús M. RODÉS · Estuardo V. RODRÍGUEZ · Robert RODRÍGUEZ · Santi RODRÍGUEZ · Cesáreo RODRÍGUEZ-AGUILERA · DE PRAT · Joan RODRÍGUEZ TERUEL · Elies ROGENT · Xavier ROIG · Javier ROIZ · Eduardo ROJO · Edeltraud ROLLER · Antonio ROMERO · Juan ROMERO · Elisabet ROSA · Joan OSELLÓ · Carlos Fernando ROSENKRANTZ · Enrique ROVIRA · Mireia ROVIRA · Manuel ROYES · José M. ROYO · Ana RUBIO · Fina RUBIO · Loreto RUBIO · Fermí RUBIRALTA · Agustín RUIZ · Miguel A. RUIZ · Paula RUIZ · Sonia RUIZ

Juli SABATÉ · Maria Teresa SADEK · Alejandro SAIZ · Josep M. SALA · Núria SALA · Josep-Lluís SALAZAR · Miquel SALAZAR · Toni SALVADÓ · Sarai SAMPER · Josep M. SANAHUJA · Begoña SÁNCHEZ · Berta SÁNCHEZ · Cristina SÁNCHEZ · Esther SÁNCHEZ · Josep SÁNCHEZ · Juan SÁNCHEZ · Jordi SÁNCHEZ PICAÑOL · David SANDERS · Piergiorgio M. SANDRI · José SANTAMARTA · Julián SANTAMARÍA · Jordi SAURET · Fernando SAVATER · Heinz SCHÄFFER · Thomas F. SCHALLER · Andreas SCHIEDER · Jean-Jacques SCHILT · Philip SCHLESINGER · Philippe C. SCHMITTER · Étienne SCHWEISGUTH · Marta SEGARRA · Renato SEGATORI · Isabel SEGURA · Daniel SEILER · Anna SELLARÉS · Marta SELVA · Albert SERRA · Narcia SERRA · Julia SEVILLA · Jim SHARPE · Stanislaw SHATALIN · Dusan SIDJANSKI · Carolle SIMARD · Janos SIMON · John SINCLAIR · Elena SINTES · Daniel SIRERA

Jean-François SIRINELLI · Aviam SOIFER · Pere SOL · Roser SOLÀ · Pilar SOLANES
Albert SOLÉ · Joaquim SOLÉ · Laura SOLÉ · Jordi SOLÉ TURA · Patricia SOLEY-
BELTRÁN · Juan José SOLOZÁBAL · Glòria SOLSONA · Enric SOPENA · Josep Maria
SÒRIA · Joan A. SOROLLA · Ignacio SOTELO · Torsten STEIN · Gerry STOKER · Verena
STOLCKE · Joan SUBIRATS · Jordi SURINACH · Èlia SUSANNA · Lars SVÄSAND

J. David TÀBARA · Pàl TAMAS · Róbert TARDOS · Enric TELLO · Emma TEODORO
Marta TER · Anna TERRÓN · Josep M. TERRRICABRAS · Joan M. THOMÀS · Mariona
TOMÀS · Mariano TORCAL · Joaquín TORNOS · Teresa TORNOS · Ignacio TORREBLANCA
Xavier TORRENS · Isidor TORRES · Edelberto TORRES-RIVAS · Javier TORRES VELA
Xavier TORT · Juan Antonio TOSCANO · Montserrat TRAVÉ · Franz TRAXLER · Gaétan
TREMBLAY · Joan Manuel TRESSERRAS · Eugenio TRIAS · Juan TRÍAS VEJARANO
Carme TRILLA · Joan TRULLÉN · Paolo TURI · Teresa TURIERA · Javier TUSELL

Enric UCELAY-DA CAL · Juan Ignacio UGARTEMENDÍA · Edurne URIARTE

Celia VALIENTE · Josep VALL · Manuel VALLBÉ · Josep M. VALLÈS · Fernando
VALLESPÍN · Ramon VALLS · Adriana Johanna VAN HEELSUM · Elionor B. VAN
SNIPPENBURG · Francisco VANACLOCHA · Danny VARGAS · Maite VARGAS · Tapio
VARIS · Rafael VÁZQUEZ · Amador VEGA · Meritxell VEGUÉ · Francisco VEIGA
José Manuel VEIGAS · Isabela VELÁZQUEZ · Anna VENTURA · Tània VERGE · Antoni
VERGER · Jaume VERNET · Vicenç VIAPLANA · Antoni VICENS · Josep VILA · Sara
VILÀ · Francesc VILANOVA · Mercedes VILANOVA · Pere VILANOVA · José
VILAS-NOGUEIRA · Sergi VIÑALS · Rosa VIRÓS · Carles VIVERPI-SUNYER · Antoni
VIVES · Klaus VON BEYME

Patrick WEIL · José Ignacio WERT · John WHYTE · Catherine WIHTOL DE WENDEN
Michel WINOCK · José WOEHLING · Jean Pierre WORMS

Ibrahim YAABED · Tamyko Ysa

Manuel ZAFRA · Antonio ZANFARINO · Ricard ZAPATA · José ZARAGOZA · Maite
ZELAIA

PUBLICACIONS

Publicacions editades per l'ICPS (1988-2013)

Impreses	Col·lecció Barcelona	27 (1991-2011)	
	Col·lecció Grana	31 (1993-2013)	
	• Col·lecció Grana-Premi a la Memòria de Doctorat	14 (1999-2010)	
Digitals	Anuari Polític de Catalunya	6 (2008-2013; els primers cinc números en edició de paper)	
	Col·lecció Quaderns de l'ICPS	3	
	Col·lecció Working Papers	319 (els primers 282 números en edició de paper)	
	Materials CIP (des de 2008)	Informes	8
		Articles feministes	13
		Articles municipalistes	8
		Diccionari Dones i Món Local. Mapa de recursos on-line	1
		Memòria d'activitats	20 (1989-2012; fins a 2007, en edició de paper)

Digitals	Sondeig d'Opinió	24 (1989-2013; fins a 2007, en edició de paper)
	OPA	7 (2001-2007)
Altres publicacions (impreses)	BCN Political Science Debate	5 (2003-2007)
	Publicacions en col·laboració	17
	Col·lecció Món Local	9 (2005-2006)
Total publicacions impreses		429
Total publicacions digitals		83
TOTAL PUBLICACIONS		512

Relació dels 594 autors i autores que durant aquests 25 anys han publicat els seus treballs en les diferents col·leccions editades per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials

Paco ABRIL · Carles ACEÑA · Beatriz ACHA · Mercè AGÜERA · Tjstke AKKERMAN
Adrián ALBALA · Manuel ALCÁNTERA · Eva ALFAMA · Paul ALLIÉS · Elisabet
ALMEDA · Elena ALONSO · Ferran ALONSO · Enrique ÁLVAREZ CONDE · Moisés
AMORÓS · Othon ANASTASAKIS · Joan ANTÓN MELLÓN · Marco APARICIO
WILHELMI · Xavier ARAGALL · Manuel ARAGÓN · Mikel ARAMBURU · Xavier
ARBÓS · Jordi ARGELAGUET · André-Jean ARNAUD · Javier ARREGUI · Lucía
ARTACÓZ · David ARTER · Álvaro ARTIGA-GONZÁLEZ · Judith ASTELARRA
Gemma AUBARELL

Carlo BACCETTI · Sara BAILAC · Laura BALBO · Sebastian BALFOUR · David
BALLESTER · Josep BAQUÉS · Montserrat BARAS · Òscar BARBERÀ · Pablo BARBERÀ
Joan BARCELÓ · Carles BARRACHINA · Julio BARREIRO · Astrid BARRIO
Stefano BARTOLINI · Oriol BARTOMEUS · F. BATTEGAZZORE · Álvaro BEIRAS
Elena BELTRÁN · Sara BERBEL · Ernest BERNAT · Einar BERNTZEN · Isa BIANCALANI
Cristina BIGORDÀ · Rosa BINIMELIS · Roberto BIORCIO · Fina BIRULÉS · Ismael
BLANCO · Roberto BLANCO VALDÉS · Georgina BLAQUELEY · Belén BLÁZQUEZ
Jean BLONDEL · Encarna BODELÓN · Anselm BODOQUE · Xavier BONAL · Jordi
BORJA · Vicent BORRÀS · Agustí BOSCH · Anna BOSCH · Joan BOTELLA · Maria
BOTELLA · Ramón BOUZAS · Jack BRAND · Ricard BRODAT · C. Lloyd BROWN-
JOHN · Josep BRU · Josepa BRU · Joaquim BRUGUÉ · Roger BUCH · Ian BUDGE · Jo
BUELENS · Josep Manel BUISÁN · Daniel BUQUET · Maria BUSTELO · Michael BÜTZER

Sílvia CABEZAS · Mario CACIAGLI · Teresa CABRUJA · Giuseppe CAFORIO · Albert
CALSAMIGLIA · Mar CAMARASA · Elisenda CANALS · Juan CANO · Jordi CAPO ·
Ana Sofia CARDENAL · Cristina CARRASCO · Eduard CARRERA · Agostino CARRINO
Lyn CARSON · Xavier CASALS · Pompeu CASANOVAS · Roser CASANOVAS · José

Luis CASCAJO · Carles CASTRO · Demetrio CASTRO ALFÍN · Roland CAYROL
José CAZORLA · Juan Carlos CEBRIÁN · Stefano CECCANTI · Frédérique CHADEL
Daniel CHASQUETTI · Rodrigo CINTRA · Adriana CIOCOLETTO · Roger CIVIT · Endrius
E. COCCIOLO · Clelia COLOMBO · Xavier COLLER · Gabriel COLOMÉ · Joaquim
COLOMINAS · Dolors COMAS D'ARGEMIR · Jacques COMMAILLE · Juanjo
COMPAIRÉ · Piergorgio CORBETTA · Susana CORZO · Andrea COSTAFREDA
Charles L. COTTON · Ismael CRESPO · Adriá CRESPO ORTIZ · Andreu CRIQUET
Maurice CROISAT · Rosemary CROMPTON · Marta CRUELLES · Francisco CUETO · Joan
B. CULLA · Carlos CUNHA · René CUPERUS · Jaume CURBET · Begoña CURTO

Olivier DABÈNE · Daniel DALMAU · Andrés DEBLAS · Alain DE BROUWER · Emilio DE
IPOLA · Maria DE LA FUENTE · Miquel DE MORAGAS · Raffaele DE MUCCI · Santiago
DE SICART · Pedro DE VEGA · Paloma DE VILLOTA · Lieven DE WINTER · Gil
DELANNOI · Manuel DELGADO · Donatella DELLA PORTA · Francis DELPÉRÉE
S.A.H. DENTERS · David DENVER · Kris DESCHOUWER · Antonio M. DÍAZ · Cristina
DIETRICH · Laura DÍEZ · Isabel DIZ · Amaia DOMINGO · Fernando DOMÍNGUEZ
Thierry DOMINICI · Najat DRIQUECH · Àngel DUARTE · Rosa M. DUMENJÓ · Laurence
DUMOULIN · Elisabeth DUPOIRIER · Andreas DÜR · María Ángeles DURÁN

Anwen ELIAS · Anna ESCOBEDO · Eduardo ESPÍN · Miguel Ángel ESSOMBA

Albert FALCÓ · José FARALDO · Meindert FENNEMA · Aharon FERNÁNDEZ
Antoni FERNÁNDEZ · Marisa FERNÁNDEZ · Eloy FERNÁNDEZ CLEMENTE
Jordi FERNÁNDEZ CUESTA · Ana-Mar FERNÁNDEZ PASARÍN · Helder FERREIRA
DO VALE · Ruth FERRERO · Sergi FIGUERES · James S. FISHKIN · Robert M.
FISHMAN · Lluís FLAQUER · Thomas FLEINER-GERSTER · Alicia FLÓREZ · Marta
FONSECA · Antoni FONT · Joan FONT · Núria FONT · Enric FOSSAS · Xavier
FOSSAS PÉREZ · Fabio FOSSATI · Laia FRANCO · Flavia FREIDENBERG · Maria
FREIXANET · Teresa FREIXES · Regina FREY · Verònica FUMANAL · FUNDACIÓ
CARLES PI I SUNYER · FUNDACIÓN LARGO CABALLERO

Pere GABRIEL · Alejandro GACITÚA · Ferran GALLEGRO · Lina GÁLVEZ · Alba GARCÍA · Fátima GARCÍA · Nèstor GARCÍA · Mercedes GARCÍA MONTERO Paloma GARCÍA PICAZO · Philippe GARRAUD · Antonio GARRIDO · Mònica GELAMBÍ William GENIEYS · Àngels GENSANA · Manuel GERPE · Tomás GIL · Richard GILLESPIE Sergio GIMÉNEZ · Eugeni GIRAL · Juana GOIZUETA · Ricard GOMÀ · Santiago H. GÓMEZ MEJÍA · Margarita GÓMEZ-REINO · Cristina GONZÁLEZ · Secundino GONZÁLEZ · Sonia GONZÁLEZ · Ana Rosa GONZÁLEZ MURÚA · Arnau GONZÁLEZ i VILALTA · Davide GRASSI · Elena GRAU · Dieter GRIMM · Gérard GRUNBERG Montserrat GUIBERNAU · Ana M. GUILLÉN · Francesc GUILLÉN · Jordi GUILLOT Richard GUNTHER · Blanca GUTIÉRREZ

Kenneth HANF · Jonathan HARTLYN · Daniela HEIM · Piet HEMMINGA · Carolyn HENDRIKS · Aitor HERNÁNDEZ-CARR · Laia HERRERA · Amaranta HERRERO Alfredo HIDALGO · Vincent HOFFMANN-MARTINOT

Oriol IBÁÑEZ · Luiza IORDACHE · Antoine IORGOVAN · Maria Jesús IZQUIERDO

Lela JANASHVILI · Marina JARQUE · Gurutz JÁUREGUI · Miguel JEREZ MIR · Rafael JIMÉNEZ · Josep M. JOVÉ · Yolanda JUBETO · Dolores JULIANO · Manuel JUSTEL Òscar JUSTÍCIA · Stathis KALYVAS · Michael KEATING · Ruud A. KOOLE

Luigi LACCHÈ · Ignacio LAGO · Thomas LANDWEHRLÉN · Jorge Luis LANZARO Yves LE BOUTHILLIER · Jean LECA · Catherine LECLERCQ · Margarita LEÓN Marc LEPRÊTE · Daniel H. LEVINE · Ulrike LIEBERT · Robert LIÑEIRA · Daniel LIPINSKI · Humberto LLAVADOR · Francisco J. LLERA · Josep R. LLOBERA Pilar LOBATO · Víctor LOBATO · Marta LOIS · Emmanuela LOMBARDO · Luis LÓPEZ GUERRA · Lourdes LÓPEZ NIETO · Silvia LÓPEZ RODRÍGUEZ Paul LUCARDIE · Marta LUQUE · Maria LURIA · Peter LYNCH

John J. MACALOON · Tania MADRO · Jesús MAESTRO · Jaume MAGRE · Tania MAGRO Ramón MÁIZ · Renato MANNHEIMER · Nikos MARANTZIDIS · José María MARAVALL

Joan MARCET · Andreea MARICA · José MARQUES DE MELO · Clara MARQUET
Guillermo MÁRQUEZ · Felip MARTÍ · Sergi MARTÍ · Salvador MARTÍ PUIG · Arnau
MARTÍN · Empar MARTÍN · Antonio MARTÍN ARTELES · Joaquín MARTÍN CUBAS
Eva MARTÍNEZ · Rafael MARTÍNEZ · Beatriu MASIÀ · Alfio MASTROPAOLO · José
Manuel MATA · Jordi MATAS · Gemma MATEO · Peter MCLAVERTY · Kenneth
MCROBERTS · Lucía MEDINA · Narcisa MEDIANU · Lluís MEDIR · Gerardo MEIL
Chris MEISSNER · Mónica MÉNDEZ · Wolfgang MERKEL · Adela MESA · Ruth
MESTRE · Michel MIAILLE · Pablo MIERES · Thomas Jeffrey MILEY · William L.
MILLER · Michael MINKENBERG · Albrecht MINTZEL · Carme MIRALLES-GUASCH
Antonio MISSIROLI · Isidre MOLAS · Marina MOLINA · Joaquin MOLINS · Denis
MONIÈRE · Antoni MONREAL · Juan MONTABES · Laia MONTERDE · José Ramón
MONTERO · Héctor MORA · Laura MORALES · Carles MORATA · Francesc MORATA
Patrick MOREAU · Raquel MORENO · Sara MORENO · Josep Joan MORESO · Scott
MORGENSTERN · Massimo MORISI · Leonardo MORLINO · Janine MOSSUTZ-LAVAU
Fabiola MOTA · Yolanda MOYA · Wolfgang C. MÜLLER · Ferdinand MÜLLER-
ROMMEL · Gabriel MURILLO · Anne MUXEL · Jordi MUÑOZ · Zaida MUXÍ

Jonatan NAGLER · Peter NANNESTAD · María NAREDO · Emmanuel NÉGRIER
Gero NEUGEBAUER · Victor NEUMANN · James L. NEWELL · Josep NOGUERA
Dieter NOHLEN · Rosa NONELL · Marcos NOVARO · Xose Manoel NÚÑEZ SEIXAS
Jorge NÚÑEZ VEGA

Albert OBIOLS · Gemma OCA · Joan OLIVER · Claire O'NEILL · Lluís ORRIOLS
Carmen ORTEGA · Laia ORTIZ · Sara ORTIZ · Laura OSO · Freddy OSORIO · Mercè
OTERO

Pelai PAGÈS · Esther PANO · Miguel PAJARES · José M. PALACIOS · Martin PALDAM
Natalia PALEO · David L. PALETZ · Francesc PALLARÉS · Günther PALLAVER · Jane
PALMER · Sergi PARDOS · Pablo PAREJA · Sònia PARELLA · Manuel PARÉS · Arturo
M.L. PARISI · Esther PARRA · Salvador PARRADO · Esther PASCUAL · Romain
PASQUIER · Gianfranco PASQUINO · Maurizio PASSERIN D'ENTRÈVES · Xavier

PASTOR · Howard PAWLEY · Benoît PELLETIER · Luciano PELLICANI · Aníbal PÉREZ · Santiago PÉREZ-NIEVAS · Joan Lluís PÉREZ FRANCESCH · Enrique G. PÉREZ NIETO · Javier PÉREZ ROYO · Pascal PERRINEAU · Elin PETERSON · Josep PICÓ · Nerea PINILLA · Maria Jesús PINTO · Edmon PIQUÉ · Ismael E. PITARCH · Marta PLANA · Raquel PLATERO · François PLATONE · Joan Pere PLAZA · Ània PLUMA · Marta POBLET · Jörg POLAKIEWICZ · Álvaro PONCE · Bea PORQUERES · Antonio J. PORRAS · Juan Carlos PORTANTIERO · José Antonio PORTERO · Richard F. POTTHOFF · Joan Oriol PRATS · Ignasi PUIG

Nadia QUEVEDO · Imma QUINTANA · Mayela QUINTERO

Xavier RAMBLA · Santiago RAMENTOL · Manuel RAMÍREZ · Luis RAMIRO · Francisco RAMOS · Tapio RAUNIO · Óscar REBOLLO · José Carlos REMOTTI · Josep M. RENIU · Ferran REQUEJO · Roody RESERVE · Miguel REVENGA · Clara RIBA · Rafael RIBÓ · Helena RICOMÀ · Bradley M. RICHARDSON · Guillem RICO · Joan RIDAO · Jorge RIECHMANN · Joan RIERADEVALL · Pedro RIERA · Roser RIFÀ · Benoît RIHOUX · Ricard RIOL · David RIVAS · José Antonio RIVAS LEONE · Efrén RIVERA · Cécile ROBERT · Antonio ROBLES · Adrià RODÉS · Carlos RODRÍGUEZ · Graciela Beatriz RODRÍGUEZ · Cesáreo RODRÍGUEZ-AGUILERA DE PRAT · Paula RODRÍGUEZ MODROÑO · Joan RODRÍGUEZ TERUEL · Eduard ROIG · Rosa Mari ROIG · Javier ROIZ · Laura ROMÁN · Carlos F. ROSENKRANTZ · Cristophe ROUX · Marta ROVIRA · Mireia ROVIRA · Ana RUBIO · Fina RUBIO · Sonia RUIZ · Susana RUIZ · Leticia M. RUIZ-RODRÍGUEZ · Carlo RUZZA

Maria Tereza SADEK · Guillaume SAINTENY · Alejandro SÁIZ · Nora SÁINZ · Josep Tomás SALÀS · Antoni SALVADÓ · Sarai SAMPER · Josep SAN MARTÍN · Encarna SANAHUJA · Josep M. SANAHUJA · Begoña SÁNCHEZ · Esther SÁNCHEZ · Francisco SÁNCHEZ · Javier SÁNCHEZ CANO · Francisco SÁNCHEZ LÓPEZ · Cristina SÁNCHEZ MIRET · Jordi SÁNCHEZ PICAÑOL · David SANDERS · Miguel SATRÚSTEGUI · Nicolas SAUGER · Enric SAURÍ · Maria del Mar SAURINA · Heinz SCHÄFFER · Philippe C. SCHMITTER · George SACHOPFLIN · Rainer-Olaf SCHULTZE · Daniel

L. SEILER · Anna SELLARÈS · Mariona SERRA · Gerard SERRATUSELL · Patrick SEYD · L.J. SHARPE · János SIMON · Richard SINNOTT · Elena SINTES · Jack SNYDER · Roser SOLÀ · Pilar SOLANES · Patricia SOLEY-BELTRÁN · Juan José SOLOZÁBAL · Glòria SOLSONA · Claude SORBETS · Èlia SORIANO · Ignacio SOTELO · Michalis SPOURDALAKIS · Torsten STEIN · Joan SUBIRATS

Marco TARCHI · Enric TELLO · Alastair H. THOMAS · Jean TILLIE · Mariona TOMÁS · Josep TOMÁS SALAS · Mariano TORCAL · Joaquín TORNOS · Teresa TORNS · Edelberto TORRES-RIVAS · Javier TORRES VELA · Franz TRAXLER · Juan TRÍAS · Carme TRILLA · Humberto TRUJILLO · Teresa TURIERA-PUIGBÓ

Enrique UCELAY-DA CAL · Juan Ignacio UGARTEMENDIA

Yanina VALDIVIESO · Celia VALIENTE · Josep M. VALLÈS · Carme VALLS · Ramon VALLS · Clàudia VALLVÉ · Sidney A. VAN MORGAN · Rafael VÁZQUEZ · Silvina VÁZQUEZ · Meritxell VEGUÉ · Francisco VEIGA · Isabela VELÁZQUEZ · Tània VERGE · Sara VILÀ · Maite VILALTA · Pere VILANOVA · José VILAS · Alba VIÑAS · M. Rosa VIRÓS · Gerrit VOERMAN

Patrick WEIL · José Ignacio WERT · Stuart WHITE · Jennifer WILLETTE · Alex WILSON · Michel WINOCK · Catherine WITHOL DE WENDEN

Antonio ZANFARINO · Ricard ZAPATA

EQUIP

Direcció

Isidre MOLAS (1988-2000)

Joan MARCET (2005-)

Secretaria acadèmica

Gabriel COLOMÉ (1988-2005)

Jesús M. RODÉS (2008-)

Gerència

Antoni FERNÁNDEZ (1989-1991)

Salvador GAUSA (1991-1997)

Jesús MAESTRO (1997-1999)

Montserrat SOLER (1999-2008)

Montserrat TOSQUELLA (2008-)

Recerca

Eva ALFAMA (2009-2010)

Oriol BARTOMEUS (1998-2001)

Cristina BIGORDÀ (2011)

Santiago O. CAYUELA (2010)

Maria DE LA FUENTE (2005-2009)

Maria FREIXANET (2008-)

Robert LIÑEIRA (2008-)

Marta LUQUE (2006-2009)

Jesús MAESTRO (1993-1997; 2005-2006)

Marta MARTÍNEZ (2007)

Lucía MEDINA (2005-)

Laia ORTIZ (2005-2006)

David RIVAS (2002-2005)

Marta ROSELL (2009)

Mariona TOMÀS (2002-2003)

Edició

Xavier CASALS (1999-2000)

Rafael G. PASCUET (2002-)

Secretaria

Roser BERENGUER (1991-2001)

Teresa CABRÉ (1991-2012)

Francesca GUARDIOLA (1989-1994)

Anna NOGUERA (1988-1991)

Montserrat PORROCHE (2001-)

Mercè SALA (1999-)

Catalina SERAS (1995-1999)

Marc VIDAL (2005-)

Mireia VIDAL (2002-2004)

INSTITUCIONS COL·LABORADORES

Ajuntament de Barcelona · Ajuntament de Terrassa · Ambaixada de França · Ambaixada d'Eslovènia i Casa Eslava · Asociación Comunicación Política (ACOP) · Asociación Española de Ciencia Política (AECPA) · Associació Catalana de Municipis · Associació IQ · Biblioteca de Catalunya · Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) · Centre de Recherches Politiques de Science Po (CEVIPOF) · Centre d'Estudis d'Opinió CEO · Centre per a la Innovació Local (Diputació de Barcelona) · Centro de Estudios Políticos y Constitucionales · Centro de Estudios Sociales y Opinión Pública (Cámara de los Diputados de México) · Centro Interamericano de Gerencia Política de Miami · Centro Interuniversitario de sociología política d'Firenze · CEPEL, Université de Montpellier · Ciutadans · Partit per la ciutadania · Col·legi de Periodistes de Catalunya · Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya · Communauté de Universités Méditerranéennes · Consell Català del Moviment Europeu · Consolat General dels Estats Units a Barcelona · Convergència Democràtica de Catalunya · Esquerra Republicana de Catalunya · Europa · Universitat Viadrina Frankfurt/Oder · Federació de Municipis de Catalunya · Forum des Federations · Fundació Carles Pi i Sunyer · Fundació d'Estudis Canadencs · Fundació Jaume Bofill · Galatasaray Université (Estanbul) · Generalitat de Catalunya (Presidència) · Iniciativa per Catalunya · Institut Català de la Dona · Institut de Seguretat Pública de Catalunya (Generalitat de Catalunya) · Institut d'Estudis Autònoms · Institut d'Études Politiques (IEP), Paris · Institut d'Études Politiques de Bordeaux · Institut d'Humanitats de Barcelona · Institut Hongarès de l'Opinió Pública · Instituto Italiano de Cultura · Magyar Tudományos Akadémia Politikatudományok Intézetének (Budapest) · Mastersessions · Międzynarodowa Szkoła Nauk Politycznych Uniwersytetu Śląskiego (Katowice) · Ministeri de Defensa · Oficina de la Comissió Europea a Barcelona · Partit dels Socialistes

de Catalunya · Partit Popular Català · Politikom · Sabadell Universitat (Ajuntament de Sabadell) · Secretaria per a la Unió Europea (Generalitat de Catalunya) · Servei de Formació Local de la Diputació de Barcelona · Unió Democràtica de Catalunya · Unió de Pagesos · Universidad de Granada · Universidad de Lisboa · Universidad de Santiago de Compostela · Universidad de Santiago de Chile · Universidad del País Vasco · Universidades de São Paulo · Università degli Studi di Firenze · Universitat de Barcelona · Universitat de Lleida · Universitat Pompeu Fabra · Universitat Rovira i Virgili · Universitatea din Bucuresti (UNIBUC) · Université Catholique de Louvain · Université du Québec · University of California-Illinois · University of Essex

Institut de Ciències Polítiques i Socials
Adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona